

DEBRECZEN

XIX. évfolyam 65 sz.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Ára: 12 fillér

KÁLLAY MINISZTERELNŐK PROGRAMJA

Magyar külpolitika, magyar orientáció, hűség a szövetségeseinkhez - A nemzetiségek bekapcsolódása nemzeti életünkbe - Harcolunk a bolsevizmus ellen A közellátásban nem lesz áthidalhatatlan baj - Jön a széleskörű hadmentességi adó - A háborús nyereségek megadóztatása - A zsidókérdésről és a zsidó mezőgazdasági ingatlanok kisajátításáról

**„Háborúban vagyunk, háborúba indulunk, a kormány kifejezetten háborús kabinet”
„A magyarság nem idegen, hanem magyar érdekekért, magyar ügyért,
a magyar nép megmentéséért küzd”**

Tegnap mutatkozott be a képviselőházban a Kállay-kormány és az új miniszterelnök, nagyszabású beszédben vázolta programját és célkitűzését.

Ünneplő leketében jelentek meg a képviselők az ülésen. Tassnád Nagy András zsúfolt padsorok előtt nyitotta meg az ülést és az előki bejelentések után közölte, hogy a japán képviselőház elnöke megleghangú táviratban válaszolt a magyar képviselőház üdvözlésére. Ezután rövid szünetet rendelt el.

Az ülés újból való megnyitása előtt Putnoky házelnök bevezette az új kormány tagjait, elől Kállay Miklós miniszterelnököt, utána a kabinet valamennyi tagját. A kormánypart hosszas tapsal és éljenzéssel fogadta a miniszterelnököt.

Ezután felolvasták a kormányzói kéziratot, Bárdossy László miniszterelnöknek saját kérelmére történt felmentéséről és Kállay Miklósnak miniszterelnökké való kinevezéséről.

A miniszterelnök beszéde

Kállay Miklós miniszterelnök emelkedett ezután szólásra, feszült figyelem közepette.

Kijelenti előjárójában, hogy egy változatlan kabinet változatlan programjával jön. Ennek a kabinetnek, az országgyűlésnek és az országnak kész költségvetési adottságával kell számolnia, a programját elődjének és kabinetje tárcáinak feltétlenül magáévá teszi.

A magyar nemzet feladata

Nem költségvetési beszédet akar ezek szerint mondani, hanem egyes fontosabb feladatokra utalva s ebben álláspontját kifejteni.

A magyar nemzet feladatsorozatával akar foglalkozni és azzal a feladattal, amit ő maga elé tűzött, amely ennek a kabinetnek — amelyet a mai pillanattól kezdve háborús kabinetnek lehet nevezni — a programját és legsürgősebb feladatát képezi.

Ő szívesen száll vitába világnézeti kérdésekről — folytatta a miniszterelnök. — Egyes kérdések és programok ilyen vagy olyan végrehajtása tekintetében, de kérve-kér mindenkit, hogy ebben a kérdésben ellentét közöttük ne legyen.

A háborút ő nemzeti öncélúnak

állította be, ezért politikánkat, külpolitikánkat is a nemzeti öncélúság szempontjából tekinti. És ennek biztos, egyedül lehetséges magyar tisztességes bázisán a köztársasági jelentéseket teszi:

Öncélúság, magyar orientáció

Mint elvi adottságokat le akarja szögezni, hogy egy országnak a külpolitikáját ma az öncélúság és kizáróan csak az öncélúság határozza meg. (Helyesítés és taps.) De amelyek természetesen alkalmazkodnia kell azon geopolitikai és belpolitikai adottságokhoz, amelyek figyelembevételére nélkül útját nem választhatja meg, nem határozhatja meg.

Utál arra, amit külpolitikánkról már mondott, baráti államaink vezetőivel táviratváltásban leszögezett, aminek lényege a több mint húszéves külpolitikai irányvezetésünk töretlensége, amivel azt is szeretné aláhúzottan bizonyítani, hogy ez nem konjunkturális orientáció, amiben vagyunk, hanem változathatatlan magyar orientáció. (Taps az egész házban.) Ez a magyar orientáció egyet jelent azzal, hogy a magyar nemzet a keresztényiség védopajzsaként történelmi hivatásának megfelelőleg küzd a bolsevizmus ázsiai veszélye ellen. A magyar orientáció nűségét is jelent. Hűséget és kitartást nagy szövetségeseink és barátaink, a tengelyhatalmak oldalán, amikor ők és velük együtt mi is egy igazságosabb vilárendért, az új Európáért szállunk küzdelembe. De a magyar orientáció békét is jelent. Békét és megértést dunavölgyi szomszédainkkal, hogy a Kárpátok medencéjének minden népe megtalálja nyugalma, megélhetését és békés fejlődését. Ez azt jelenti, hogy a magyar politikai állásfoglalásban változtatás nem lehet, mert ez nem is politika, hanem adottság, lelki és geopolitikai adottság. Mert a politika változhat, de a geopolitikai helyzet, az ezeréves lelki orientáció és a földrajzi helyzetünk egyaránt változathatatlannak. A mi helyünk Németország és Olaszország mellett van. Ma a háborúban, holnap a békétárgyalások, a döntések asztalánál.

Az elhivatottságot az államalkotási képesség jelenti és ezt büszkén állapította meg a miniszterelnök, itt ezer éven át nemesak a magyarok érezték, hanem átérték ezt azok a nem magyar fajú népek is, amelyek évszázadokon át szolgálták ezen a helyen nagy egyetértéssel európai elhivatottságunkat.

A nemzetiségi kérdés

A megnagyobbodott Magyarországon új feladatokra számíthatunk. Gyors egymásutánban jöttek vissza területek s ezekkel a területekkel az elszakított magyar véreinkkel együtt nemzetiségeink is visszatértek és így a nemzetiségi kérdés ismét egyik legfontosabb feladatunk lett. Magyarországon ma minden tényezőnek számolnia kell ezzel a kérdéssel. Számolni kell elsősorban magyar adottságunkkal, külpolitikai helyzetünkkel, de számolni kell magyarajkú honfitársaink és népeink megerősödött öntudatával, valamint a húszéves különállás tényével, a társadalmi és gazdasági erőteljesedéssel.

Nemzetajkú honfitársaink helyzete már kodifikálva van. Ezeket a szerződéseket betartjuk, őket pedig arra kérte a miniszterelnök, hogy éppen úgy tartsák be a sokévszázados együttélésünk irratlan szabályait, amelyek lehetővé tették, hogy minden surlódás nélkül lehettek a magyar állami élet egyik tényezői. Megemlítette ezután, hogy nemzetiségeink öntudatát elnyomni nem akarjuk, de a magyar állameszmébe való beilleszkedést elvárjuk tőlük.

A kérdésnek szociális vonatkozásai is vannak. Szociális téren nem lehet különbség magyar ember és nemzetiségi között. A szociális problémák az általános magyar szociális kérdés keretében tartoznak.

Elszakított véreinkről

A miniszterelnök ezután rámutatott arra, hogy nem fejezheti be ezeket a fejtegetéseit anélkül, hogy nehéz sorsban levő, elszakított véreinkről meg ne emlékezzék. Kéri őket, viseljék sorsukat keresztényi hittel és megnyugvással és azzal a tudattal, hogy itthon soha róluk meg nem feledkeznek.

Hadbaszálltunk

Helyzetünket mindenekelőtt az határozza meg, hogy hadba szálltunk. Azért szálltunk hadba, mert

a magyar nemzet mindig minden erejével küzdött a bolsevizmus ellen. Ebben a harcban erünk végső megfeszítéséig részt kell venni, mert ebben a harcban dől el sorsunk, jövőnk, egész magyar nemzetünk léte vagy nemléte. Kéri a Hazát, úgy vegyék ezt a kijelentést, hogy ettől a pillanattól kezdve s a közeli napoktól és hónapoktól kezdve a nemzet legfontosabb problémája ez a háború. Hadseregünk ütőképességét minden áron meg kell őrizni és meg is fogjuk őrizni. Megőrizzük ezt minden szabotázssal, minden akcióval szemben.

Belső munkára van szükség

Hangsúlyozta a miniszterelnök, hogy az itthoni frontért ő felel. Ahogyan a katona felel azért, ami a harctereu történik és ahogyan a katona megállja a helyét, úgy elvárja, hogy mindenki ebben az országban teljesítse kötelességét.

A belső munkára szükség van és ezen a téren eddig semmi hibát sem tapasztalt. De meg vannak a megfelelő eszközök és módszerek arra, hogy mindenki rá is szorítsanak a kötelességteljesítésre.

Meg van győződve arról, — mondotta, — hogy ez a harc a mi javunkra dől el és ezért arra kéri az országot, hogy egész lekövetel vegyen részt ebben a háborúban.

Szociális téren is átmeneti gondalkodást kell előkészíteni, meg kell teremteni azokat a szociális reformokat, amelyekre szükség van, hogy ne járjunk úgy, mint 1918-ban, amikor katonatisztjeink és általában a nemzet színeje a háborúból visszatérve, nyomorba, szegénységbe, B-listára került. Azt akarja elérni, hogy a győzelmes harcából visszatérő magyar katonákat itthon mindenütt munkalehetőség várja.

Kállay Miklós ezután soravetve a magyar belpolitikai és társadalmi élet legélesebb problémáit. Szólt az ifjúság kérdéséről és kijelentette, hogy ezen a téren sok mulasztás történt, a megoldást egyik legfontosabb feladatának tartja.

A zsidókérdésről

Ezután a zsidókérdésre tért át. Kijelentette, hogy társadalmi ta-

TÖKÉS FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

FERENC JÓZSEF KESERŐVIZ

gozódásnak nem egészséges, mert a jobbagység felszabadulása után az alsó és felső társadalmi rétegek közé egy át nem eresztő réteg kapcsolódott be. Ez a réteg a zsidóság. A zsidókérdés megoldása terén már eddig is történtek intézkedések, ezeket az intézkedéseket tovább vinni és megoldani ugyancsak legfontosabb feladatai közé sorozza, hogy ezáltal az át nem eresztő réteget kiküszöbölje. Az, hogy a zsidóság faj, — magától értetődőnek tartja.

A közigazgatásról

Ezután a miniszterelnök a közigazgatás problémáiról szólott és hangsúlyozta, hogy olyan közigazgatásra van szükség, amelynek munkájáról mindenki azt érezheti, hogy gyámolító és segítőtársa.

A magyar közigazgatás egyes feladatokat bravúrosan oldott meg, mint például a visszatért területek bekapcsolását a trianoni Magyarországra. A közigazgatás centralizációja indokolt volt, most azonban szükség van a decentralizációra. Nagy elismeréssel emlékezett meg a falu jegyzőinek munkájáról.

Az ország kenyérellátása biztosítva van

A közellátási kérdésekről szólva megemlítette a miniszterelnök, hogy az ország kenyérellátása az új termésig biztosítva van. Lehet, hogy bizonyos termékekben nehézségeink lesznek, ezeket azonban viselni kell. Megemlítette, hogy a belügyminiszterrel már tárgyalásokat folytat a záróra kérdéséről.

Nem szeret dözsölő, mulatozó embereket látni, bár meg van győződve arról, hogy ez az ország lakosságának csak egy igen vékony rétegét alkotja. A szociális kérdésekről szólva bejelentette, hogy a szociális alap felhasználása, elsősorban a hadbavonultak irányába való felhasználása elsőrendű feladat.

Pénzügyi helyzetünk igen jó

Ezután pénzügyi kérdésekkel foglalkozott a miniszterelnök. Rámutatott arra, hogy pénzügyi helyzetünk e pillanatban nemcsak elégséges, de igen jónak mondható.

Pénzügyi politikánk elsősorban három feladat előtt áll. Az egyik: ki kell elégtetni a hadviselés igényeit, ez jelenti kapacitásunknak a mezőgazdaságban és a gyárparban egyaránt a maximumra fokozását, új termelési ágak bevezetését a mezőgazdaságban és az iparban.

A második feladat, melyre pénzügyi és gazdaságpolitikánk fel kell készülnie: az átmeneti gazdálkodás. Nem akar proféta lenni, de hisz abban, hogy ennek a háborúnak, elsősorban a bennünket határainkon érintő harcnak hamar és győzelmes vége lesz. Fel kell készülnünk erre az időre, hogy majd mindent átállítsunk.

A háború terheit megosztása

Fel kell készülni a jövő szociális feladataira is, a hadbavonultak és az itthonmaradottak szempontjából egyaránt. Ezeknek a szociális, gazdasági, háborús feladatoknak a megoldásánál szükség van gazdasági erőforrásainkra.

A háború terheit igazságosan kell megosztani. Többet kell belőlük viselni azoknak, akik nem

vesznek részt a háborúban, mint akik tényleg résztvesznek benne, többet kell viselni azoknak, akik lelkileg nem gondolkoznak velünk egyformán ebben a kérdésben és többet kell viselni a nagyobb vagyoniúaknak.

Új adózási politikánknak elsősorban ki kell küszöbölnie az aránytalanságokat. Figyelemmel kell lennünk a konjunktúrayerésekre. Mindenekelőtt arra, hogy ne keletkezzenek ilyenek, de ha mégis keletkeztek volna, úgy fokozatos adózással igénybe vehetjük őket.

Széleskörű hadmentességi adó

Be kell vezetni a hadmentességi adót, mert erre az anyagi erőforrásra szükség van. Ez nemcsak azokat érinti majd, akik a mai sorozáson, vagy a mai korosztályban nem minősültek alkalmasnak, vagy a mai katonai szolgálatba behívást nem nyertek, vagy a mai időben már azon a sorozási, vagy szolgálati korhatáron túl vannak, hanem mindenkit, aki bármilyen ok miatt nem vesz részt a harcban, mindenkit, aki frontkatonai szolgálatot nem teljesít.

A luxus fogyasztás megadóztatása a pénzügyminiszter programjának egyik pontja. Ezen a téren szükség van az örökösödési illeték reformjára.

A termelés fokozása

A földművelésügyi miniszter feladata a termelésnek mindenáron való feuntartása és maximálisra fokozása. Ennek szolgálatában minden eszközt rendelkezésre kell bocsátani.

Nagyon fontosnak tartja, hogy kisembereink, beleértve a kisiparosságot is, hiánytalanul és lehetőleg olcsó áron juthassanak hozzá a munkaeszközökhöz.

A házhelykérdésről szólva, kijelentette a miniszterelnök, hogy ennek megfelelő rendezését programja egyik fontos pontjának tekintti. A telepítésben tovább akar menni.

A zsidóbirtokek kisajátítása

Kijelentette a miniszterelnök, hogy az összes zsidó birtokokat a maguk egész teljességében kisajátítási eljárás alá akarja venni.

A fajvédelmi törvény alapján hajlja végre az igénybevételt, mert ez a törvény nem ismeri a zsidó törvény kivételeit. Az összes zsidó kézben lévő erdőbirtokokat is ki akarja sajátítani. Több, mint 500.000 hold zsidó erdőről van szó.

A zsidó földbirtok is több, mint 500.000 hold. A zsidó erdőbirtokok nagyrészt olyan területen vannak, ahol a telepítés szempontjából is hasznát vehetik a kisajátításnak. Kötvény ellenében sajátítják ki a birtokokat, a kézpénzfizetés inflációt jelentene.

A vízügyekről szólva bejelentette, hogy szombaton meglátogatja az Alföldnek csapásoktól sújtott népét, hogy ha tud, valamivel hozzájáruljon a védekező munkálatokhoz.

Közellátás ellenőrzés

Foglalkozott a közellátás kérdéseivel. Bejelentette, hogy a közellátási miniszter új rendszert fog bevezetni. A rekvirálásokat megszünteti. Kérte a közellátásügyi minisztert, hogy az általa javasolt és kidolgozott új rendszert majd teljes erővel vigye is keresztül.

Az ellenőrzésben két szempontot kell tekinteni. Az egyik: a termelés biztosítása és irányítása, megfelelő árákkal. A másik: a gyengék védelme, a fixfizetésűek, a városi fogyasztó védelme, mindenkinél a védelme a kiuzsorázó kezek ellen. Ezt a legszigorúbban kell végrehajtani.

Az igazságügyminiszter a közeljövőben néhány törvényjavaslatot terjeszt elő. Így többek között a

közéleti tisztaság ellenőrzéséről szóló javaslatot.

Nemzeti egység három kérdésben

Beszéde végén arról szólott a miniszterelnök, hogy bizonyos nyíltsággal mondotta el beszédét és ez annak tulajdonítható, hogy már régebben kivált az aktív politikából, nem is tekintette magát aktív politikusként soha, túl tárgyilagosnak ismeri magát és a kérdéseket úgy tárgyalja, ahogy látja őket. E szubjektív álláspont mellett objektív álláspontja is van.

Ez pedig: Mindenkit arra kér, hogy kapcsolja ki a pártpolitikát a hadsereg, a nemzetiségekkel való bánásmód és a közellátás kérdéseiből. Alakuljon ki nemzeti egység ezekben a kérdésekben, mert küzdelmünk megvívásában leg-

Hozzászólások

Szünet után a Magyar Élet Pártja nevében vitéz Lukács Béla állt felszólalásra.

— A magyar politika — mondotta bevezetőül — a legutolsó 10 esztendő alatt a fajvédő keresztény és a nemzeti gondolatot, egyszóval a szegedi gondolatot épült fel. Gömbös Gyula kormánya óta a kormányok mindig elismerték ennek az egyedül jogosult politikának a helyességét és így a Magyar Élet Pártja, amely fajvédő keresztény nemzeti program alapján áll, szívesen megadta támogatását azoknak a kormányoknak, amelyek a párt-ra támaszkodtak. Kállay Miklós teljes őszinteséggel kijelentette, hogy az előző kormányok politikáját tovább akarja folytatni. Külpolitikai és belpolitikai törés a kormány politikájában nem következhet be, így misem természetesebb, hogy a párt az új kormányt és a miniszterelnököt lelkesen és hűséggel támogatja.

Örömmel üdvözölte a miniszterelnöknek azt a kijelentését, hogy megíngathatatlannul és teljes hűséggel állunk nagy barátaink mellett. Ha az új Európa kialakul, abban mi is megköveteljük a bennünket jogosan megillető helyet. Helyeslést fejezte ki abban a tekintetben, hogy a zsidó birtokek igénybevétele kétsédelem nélkül megtörténik, továbbá a házhelyek kérdésének rendezését és a telepítés fontos kérdésének megoldását. Szükségesnek tartja a háború utáni birtokepolitikai kérdéseket is. Elengedhetetlen, hogy azok, akik tőlünk távol védik a hazát, földhöz juthassanak.

— Hogy továbbmenjünk azon az úton — folytatta szavait —, amelyen a fajvédelem szempontjából eddig haladtunk, gondoskodjunk a zsidók társadalmi elkülönítéséről. A zsidók menjenek legalább is munkaszolgálatra. Szerinte a zsidók kitelepítésének kérdése is fontos.

Lukács Béla ezután felsorolta az egyes feladatokat, amelyeknek megoldására már a miniszterelnök is utalt. Különös hangsúllyal beszélt a honvédelem nagy és fontos kérdéséről. Nem szabad szem elől téveszteni ezeket a feladatokat, amelyek fontos alapjai az új Európába való beilleszkedésünknek. A háború utánra terveket kell készíteni, olyanokat, amelyekkel Németország és Olaszország is általában foglalkoznak. A fiatalság ezideig sokat szenvedett, most pedig a harcra készül. Ezt a fiatalságot nem lehet kizárni az országépítés munkájából.

Ezután gróf Teleki Béla, az Erdélyi Párt vezérszónoka emelkedett szólásra. A háborús külpolitikában Bárdossy László öntudatos magyarsága és politikájának a tengelyhatalmakkal való együttműködése a helyes álláspont, amely a nemzet egyetemét csatornába tudja állítani. Örömmel vállalkozunk az áldozatot, mert tudjuk, hogy saját nemzeti céljainkat szolgáljuk. Ha a háborúval kapcsolatos feladatok állanak előttünk, így a termelés fokozása, a termelés helyes megszervezése és a javak igazságos elosztása. Szakértői és erkölcsi szempontból kifogás-

Behajtani tilos

Az Apollóba

Az első magyar slágerburleszk!
Bilicsi Tivadar, Simon Erzs,
Latabár Kálmán, Vaszary Pirokska
a főszerepben.

alább e három kérdést illetően legyünk egységesek.

A kormánypárt lelkes éljenzéssel és tapsal fogadta a miniszterelnök nagyszabású bemutatkozó beszédét, igen sokan üdvözölték a miniszterelnököt a kormánypárti tagjai közül.

A bemutatkozó beszéd után szünetet rendelt el az elnök.

tanai tisztviselők kellene. Ne nyugdíjazzuk a mulasztókat, hanem felelősi útton távolítsuk el azokat. A háború karmata alatt is meg kell változtatni azokat a reformokat, amelyek a termelés veszélyeztetése nélkül megvalósíthatók. A háborús gazdasági érdekei messzemenő lehetőséget nyújtanak a gazdasági élet irányításában. Ezt a lehetőséget arra is fel kell használni, hogy a zsidókat a gazdasági életből kizsírítsuk; a díszjokokat el kell távolítani. Rendkívül fontos a nemzeti öntudatra nevelés. Közoktatásügyünk a nemzetnevelés magasabb síkjára kell emelni. Szükségesnek látja az egyházak támogatásának és a felekezeti oktatásnak reformját. Az Erdélyi Párt elengedhetetlen tartja a délerdélyi magyarság súlyos és türelmetlen helyzetének enyhítését. Oda kell hatni, hogy azok a szegényteljes állapotok, amelyek a délerdélyi magyarságot mindenükből kifosztották, megszűnjenek.

Vitéz Imréd Béla, a Magyar Megújulás Nemzeti Szocialista Pártvezérszónoka szólott fel ezután. Tiszteletben vannak azzal — mondotta —, hogy a közellátás nehézségeit a háború okozza és lelkiismeretlenség volna azokat a kormány számára írni. A kormánynak kötelessége, hogy a lehető legigazságosabb elosztást biztosítsa. A tengelyhatalmak mellett van a helyünk. Felfogása szerint a legjobb teljesítményeket kell felmutatnunk az ország határain kívül és belül is. Ezután éles támadást intézett a szociáldemokraták, továbbá a néppártokról ábrándozó erők irányzata ellen. A párt felfogása: az ősi magyar földön magyar életet kell biztosítani, ebben a felfogásban teljesen azonosok a kormánnyal. Ki kell küszöbölni viszont a kértelműségeket és a baloldali olcsó spekulánsokat ki kell üríteni. A továbbiakban hangoztatta, hogy gyökeres változásra, teljes rendszerváltozásra van szükség, az egész magyar élet tervszerű átalakítására.

Maróthy Károly, a Nyilaskereszties Párt vezérszónoka ugyancsak teljes rendszerváltozást sürgetett és hangoztatta, hogy miután a képviselőház nem hű tükrözje a közvéleménynek, a Házat fel kell oszlatni. A zsidó földbirtokok kisajátítását helyesli, azonban a földreformkérdésről nem hallott meg nyugtatást. A földkérdés feszültségét a zsidó birtokok igénybevételenek világhátrébján nem lehet levezetni.

A Ház legközelebbi ülését pénteken

Vígyszínház mozgó

CSAK 16 ÉVEN FELÜLIEKNEK
A bemutatón óriás sikert aratott
legújabb magyar film!
Harsányi világhírű regénye:

MAGDOLNA

Lázár Mária, Turay Ida, Somlay,
Vaszary Piri, Lehotay, Bilicsi stb.

delelőtti 10 órákor tartja és ezen az egyes pártok szónokai folytatják hozzászólásaikat a kormány programjához.

Nagy ünneplésben részesítették a felsőházban Kállay miniszterelnököt

A felsőház délután tartott ülést, melyen bemutatózott Kállay Miklós miniszterelnök kormányának. Az ülés utolsó napján Kállay miniszterelnököt a felsőház tagjai helyükre felállva hosszú ünnepelésben részesítették. A miniszterelnök ezután elmondotta beszédét, hangsúlyozta, hogy változatlan kabinettel jött, tehát változatlan a program is. A kormány tagjai közül hiányzik Bárdossy László betegsége miatt, de reméljük, hogy csak ideiglenesen.

Az ország külpolitikai vezetéséről szólva megismételte a képviselőház-

hoz, majd a Ház a továbbiakról fog határozni. Az ülést vitéz Törös Tibor alelnök két órákor zárta be.

ban tett kijelentéseit, majd hangoztatta, hogy háborúban vagyunk, háborúba indulunk és a kormány kifejezetten háborús kabinet. Itt arra kell vigyázni, hogy a nemzet áldozata egyetemes és egyforma legyen, mert különben még a győztes háborúban sem fakad áldás abból, ha az áldozat nem egyformán rakódik minden rétegre. A magyar hadsereg megindult és az orosz határokra ezer kilométerekre a magyar hazától küzd. De tudja meg mindenki, hogy a magyarság nem idegen, hanem magyar érdekekért, magyar ügyért, a magyar lét megmenté-

séért küzd. Ezt a küzdelmet gyengíti mindenki, aki nem hiszi, hogy így kell tenni és hogy más érdek vitt erre, mint a saját egocentrikus érdekeink. És aki nem hiszi, hogy a háború csak győzelmes lehet, annak nincs mit keresnie ebben az országban.

A továbbiakban a belpolitikai, pénzügyi és gazdasági kérdéseket illetőleg ugyanazokat hangoztatta más szavakkal a miniszterelnök, mint a képviselőházban.

A miniszterelnök beszédét a felsőház tagjai nagy éljenzéssel fogadták. Szilágyi Lajos hangoztatta, hogy megnyugvással és bizalommal látják Kállay Miklóst a miniszterelnöki székben. Báró Bánffy hasonlóképpen bizalmat nyilvánított. Több felszólalás nem lévén, az elnök a kormányprogram feletti vitát bezárta.

DEBRECZEN 3. OLDAL 1942. III. 20.

alkatrészekből és tehergépkocsikból állt. A rakományok a víz felszínén uszó maradványain látható feliratokból megállapították, hogy a gőzös és a rakomány célpontja Bombay volt. A hadianyagot a burmai hadsereg megvédésére és megerősítésére akarták felhasználni. (MTI)

Hangszórók a japán hadviselésben

Tokió, márc. 19. A japán hadtudósítók jelentése szerint bataani arcvonalon a japán csapatok hatalmas hangszórókészülékekkel értesítik az ellenséges katonákat a keletázsiai fejleményekről. Mivel az ellenséges vonalak részben csak kis távolságra fekszenek a japán állásoktól, az Angliának és az Egyesült Államoknak állandó keletázsiai vereségeiről szóló hírek eljutnak az ellenséges haderők legnagyobb részéhez. Repülőgépekről pedig leveleket és értesítéseket dobnak le az ellenséges állásokra a még harcoló filippino csapatok hozzátartozóiról. A szökevények elbeszélése szerint az élelmiszerhiány mellett nem utolsósorban ez a hangszóró szolgálat készített egész csapatteket a fegyver letételére. (NTI)

A szovjet elleni arcvonal

A német véderő főparancsnoksága közli:

A keresi félszigeten kudarcba fulladtak az ellenség ismételt, az előző napjánál esékelyebb erővel intézett támadásai.

A Donec-vidéken a német és román csapatok visszaverték több heves támadást és súlyos veszteséget okoztak az ellenségnek. Ellentámadásaink sikeresek voltak.

A keleti arcvonal más pontjain is még heves elhárító harcok folytak.

Mint katonai helyről jelentik: A szovjet súlyos veszteségeket szenvedett harcok között a tél hónapokban lefolyt nagy elhárító csata során intézett támadásában. A szovjet páncélosok elszorították a szovjet január 1-től március 16-ig 1800-on felül van.

Miért csökkentették Németországban a kenyér-, zsír- és húslejadagokat?

Berlin, márc. 19. (Német TI) Németországban április 6-tól kezdve a kenyér-, zsír- és húslejadagokat csökkentik. Ez a csökkentés elsősorban a rendes fogyasztókat érinti, míg a nehéz testi munkásokra tekintettel lesznek és a növekedésben lévő gyermekek adagjai részben változatlanok maradnak, részben kissé emelkednek. Hogy a birodalmi kormány a fejadagok részben való leszállítását határozta el, annak az az oka, hogy a két utolsó év kedvezőtlen időjárása miatt az 1940-41. évi búzatermés, valamint az 1941. évi burgonyatermés az utolsó békeévek igen jó termési eredménye mögött maradt. A szükséglet viszont emelkedett és a német birodalomnak élelmiszer-szállításokkal kellett kiegészítenie a vele szövetséges, hősiesszen harcoló finn népet is. (MTI)

Hungária filmszínház

MA ELŐSZÖR

a történelmi grand-guignol film:

ÖRDÖGTORONY

Dumas világhíres misztikus regénye.

Előadások d. n. 5, 7 és 9 órákor!

HIRADÓ!

A honvéd csapatok sikeresen vesznek részt a szovjet támadások elhárításában

Japán tiltakozott Brazília kormányánál a japánellenes tüntetések miatt. Általános mozgósítás Braziliában - A szovjet iráni előnyomulása miatt a török külügyminiszter tájékoztatást kért

A m. kir. honvéd vezérkar közli: Megszálló csapataink egyes előlévő részei német csapatokkal vállvetve az ellenségnek súlyos veszteséget okozva sikeresen vesznek részt a szovjet támadások elhárításában és ezek során kisebb veszteségeket szenvedtek. Megszálló csapataink más részei az arcvonal mögötti területeket tisztítják meg a bolsevista orvlövészekről. (MTI)

A BRAZÍLIAI MOZGÓSÍTÁS

Buenos Ayres értesülést szerint Braziliában elrendelték az általános mozgósítást, arra hivatkozva hogy San Paulo államban támadásra irányuló összeesküvést lepleztek le. Ugyanakkor egyre hevesebb uszítás folyik Braziliában a tengelyhatalmak ellen. Több városban lebontották azokat az emlékműveket, amelyek olaszok vagy németek munkáira emlékeztetnek. Brazília egész területén katonaság szállta meg a fasciok épületeit.

Mint a Domei iroda jelenti, Japán tiltakozást nyújtott be Brazília kormányánál a röviddel ezelőtt lezajlott japánellenes tüntetések és részvénykövetelések letiltása ellen.

Buenos Ayres jelentés szerint a sao paoloi hadsereg újabb razzsiát hajtott végre japán állampolgárok ellen és ennek során letartóztatták Szineso Simba japán katolikus püspököt. Letartóztatták az egyik sao paoloi japán közösség tíz tagját is.

A SZOVJET IRÁNBAN

Szólián át érkezett jelentés szerint a bolsevista csapatok folytatják előnyomulásukat Iránban. Az angolok viszont lassan visszavonulnak. A török külügyminiszter ezzel kapcsolatban tájékoztatást kért az ankarai angol és szovjet nagykövetelektől.

A legújabb iráni eseményekről mondják, a szovjet kormány a kurdok felkelését használta fel alkalmul arra, hogy csapatait a szerződésben megvont határon túlra küldje előre.

Chorasma Muhammedába hetven tagú szovjet küldöttség érkezett, hogy az ottani közlekedési utakat ellenőrizze. Mint ezzel kapcsolatban más forrásból jelentik, Szovjet már arra készült fel hogy katonailag megszállja Irán egész nyugati területét a Perzsa öbölig.

Az utóbbi időben Mervtól délre, a Mervtól az afganisztáni határig vivő vasútvonal mentén a Szovjet nagyarányú csapatösszevonásokat hajtott végre. A Szovjet katonai intézkedései nagy aggodalmat keltek az afgán kormányban.

Törökország londoni követe jelentéstétel végett Ankarába érkezett.

INDIA

A hindusok nemzeti kongresszusának bizottsága részletesen tárgyalta Cripps indiai küldetését és utasítást adott az egyes tartományok kongresszusi bizottságának arra, hogy miként viselkedjenek, ha háború törne ki.

AUSZTRÁLIA FELE

Amerikai jelentések szerint megállapították, hogy 96 szállítógőzből és hadihajóból álló hatalmas japán hajókaraván van úton Ausztrália északi partja felé. Washingtoni katonai körökben eddig példátlan arányú partraszállási kísérletre számítanak.

Japán-angolszász háború

Japán előnyomulás Burmában — Újabb partraszállás Új-Guineában Jáva teljesen a japánok kezébe kerül

Tokiói jelentés szerint Burmában a japán csapatok már Bassein kikötővárosba is teljesen bevonultak, miután az ott tartózkodott brit kötelékek északnyugat felé visszahúzódtak. Bassein Burma déli partjain a britek utolsó kikötője.

Az angol hírszolgálat az új-delhi rádió híradása nyomán jelenti, hogy Burmában újból kiújultak az adáz harcok. A japán előretörés főleg két irányú: az Iravadi folyó és a Promébe vezető út, valamint a Mandalayba vivő út mentén törnek.

Tokió, márc. 19. Az ideérkezett hadijelentések szerint a japán csapatok elérték Pedangot, Nyugat-Szumátra fővárosát.

Az Egyesült Államok haditegerészeti hivatala közölte, hogy a Fülöp szigetek és Jáva „kiürítésekor” több amerikai hadihajót súlylyesztettek el maguk az amerikaiak. Így Manilában a Shark búvárnaszádot, Szurabájában pedig Sea Lion és Steward rombolót elpusztították a szárazdombokban.

Saigon, márc. 19. Ausztráliától északra Új-Guinea északi partján újabb japán csapatok szálltak partra különböző helyeken. A partra teendő csapatokat szállító hajóhadban van több repülőgépanyahajó és 60-80 közepes nagyságú hajó. A Siamara tótól elindult japán hadoszlopok folytatják előnyomulásukat Port Moresby felé. Az ausztráliai földrésztől nyugatra újabb japán hajóhadat lát-

hatnak, de ennek nagyságáról semmi közlekedési hírt nem közöltek. Port Darwin ellen újabb légitámadások irányultak. Ugyanakkor támadták a Salamon szigeteket, főleg Tulagit.

Az Egyesült Államok fülöpszigeti parancsnoka, aki Mae Arthur tábornokkal együtt repült el Bataanból, az United Press jelentése szerint San Franciscoba érkezett. A Bataan félszigeten uralkodó helyzetéről ezeket mondotta: **Katonáink pokoli kínokat szenvednek. Ha idejében nem küldünk hajókat és repülőgépeket, semmi körülmények között sem tudják vonalaikat tartani.**

CEYLON

Lisszaboni jeletés szerint a Daily Express úgy értesül, hogy Wavell tábornok repülőgépen Ceylonba érkezett és ott résztvett a haditanácsban. Az angolok lázas ütemben építik a sziget védelmi berendezéseit. A Daily Express katonai szakértője egyébként megállapítja, hogy Ceylon szigetének védelme a szövetségesek szempontjából élet vagy halál kérdése.

gatra újabb japán hajóhadat látunk, de ennek nagyságáról semmi közlekedési hírt nem közöltek. Port Darwin ellen újabb légitámadások irányultak. Ugyanakkor támadták a Salamon szigeteket, főleg Tulagit.

Az Egyesült Államok fülöpszigeti parancsnoka, aki Mae Arthur tábornokkal együtt repült el Bataanból, az United Press jelentése szerint San Franciscoba érkezett. A Bataan félszigeten uralkodó helyzetéről ezeket mondotta: **Katonáink pokoli kínokat szenvednek. Ha idejében nem küldünk hajókat és repülőgépeket, semmi körülmények között sem tudják vonalaikat tartani.**

Mint a Domei iroda jelenti, Jáva szigetének keleti része, így Soerabaja is esütörtökön már teljes egészében a japánok ellenőrzése alatt állott. Azok a japán kötelékek, amelyek vasárnap bevonultak a Soerabajától 130 km-nyire délkeletre fekvő Besoekibe, hétfőn kedden megszállták Sitoebondot és Bondowosot. Más egységek kedden elfoglalták a Bali szorosnál fekvő Banjoewangot és az ott tartózkodó 1500 holland katonát lefegyverezték.

Mint a német véderő főparancsnoksága közli azok között a hajók között, amelyeket a véderő főparancsnokságának március 18-iki jelentése szerint az Egyesült Államok partjai előtt elsüllyesztettek, volt egy megrakott 7000 tonnás teherhajó is. A hajó-rakomány löszlerádák, repülőgép-

A TIKÁV kérdése, a nyersanyagelosztás szabályozása, a villanyáram emelésének ügye az Ipartestület előljárásági ülésén

Az Ipartestület előljárásági ülésén Galamb Ferenc elnöklésével tegnap este ülést tartott.

Galamb Ferenc bejelentette, hogy Budapesten a miniszteriumokban tárgyalta a debreceni iparosok anyagellátásáról. Közölte, hogy a kereskedelem képesítéshez kötésének bevezetése után közös ipari és kereskedelmi ipartársulatok keretében lehetőség lesz az együttműködésre a kereskedőkkel.

Napirend előtt Pataky József alelnök javasolta, hogy Kállay Miklós miniszterelnököt, mint a Tiszántúli szülöttjét, üdvözlőjek és kérik, hogy a tiszántúli kisiparosokat támogassa. Az indítványt egyhangúlag elfogadták.

Lajos Béla aljegyző jelentette, hogy a múlt havi pénztári forgalom 13.340.— pengő volt.

Az IPOK leírata folytán az iparosok árcképes igazolvánnyal való ellátásától való eltekintést kérik. Azért kérik, ezt, mert az igazolványokat a kontárkérdésben nem lehet felhasználni, csak személynazonosság igazolására szolgálhat.

Az előljárásági foglalkozott az IPOK közgyűlés határozatai ellen Szendrey Sándor alelnök által beadott felelkezés ügyével. Ezzel azonosította magát, sőt Zelinger Ede javaslatát is magáévá tette és újból napirendre vételét kéri — Zelinger azt kérte, hogy az öreg iparosok jóléti alapjának vagyonát fektessék bitokokba.

Pucsera János terjesztett elő javaslatot arra, hogy rendezzenek ipari vásárt Debrecenben. Javasolta, kérdezzék meg a Kamarát, szándékozik-e TIKÁV-ot rendezni, ha nem, engedje át a helyet vásár rendezésére az iparosoknak, akik a helyi gyáriparral karöltve rendeznének kiállítását. Félkérnek a MÁV műhelytelepet is a részvételre.

Galamb Ferenc elnök a TIKÁV ügyében többször tárgyaltam Radó miniszteri biztos úrral, hogy lehetne-e ebben az évben valamit csinálni. A TIKÁV pavilonjait lebontották, a Kamara perben áll az építőkkel. A Kamara nem tud olyan összeget rendelkezésre bocsátani, amiből kiállítási csarnokot lehetne építeni. A vásár rendezésére azonban meg van a lehetőség a TIKÁV területén. A legtöbb iparban a nyersanyaghiány gátolja a vásár rendezését. Arról nem lehet szó, hogy nagyobb, nyolcnapos kiállítást rendezzünk. Erre a Kamara nem képes. A gyáriparosokat nem lehet ilyen kiállításra lehozni Debrecenbe. A kisiparosok viszont nem vállalhatják a vásár őrítési költségeit. Talán ha az iparosok maguk vállalják a kockázatot, lehetne valamit rendezni.

Király Imre műlakatosmester: A TIKÁV-ban is csak egy kis része vett részt az iparosoknak.

Tóth Gyula üveges nem tartja kívánatosnak most a kiállítás rendezését. Balogh László női szabó: Tartás a kérdést felszínre és napirenden és ha lehet, csináljanak valamit, hadd lássák, hogy Debrecen is él, ne engedjünk át mindent Nagyváradnak és Kolozsvárnak. Megfelelő időben azonnal csináljuk meg a kiállítást. Ha másképp nem lehet, sátrakban mutassuk meg, hogy mit tudunk.

Szendrey Sándor alelnök: Nem arról van szó, hogy nagy vásárt rendezzünk, ezt még parancsra sem tudnánk most megtenni. Egyébként igenis ez az az idő, amikor be kellene mutatnunk, hogy mit tud kihozni az iparos a mai pótanyag világban. Nem szabad kiengedni mindent a kezünk közül. Helyes, ha ki-megy a körlevél a felszabadult részek iparosaihoz, hadd nyilvánítsák véleményüket. Az ügyet feltétlenül napirenden kell tartani.

Galamb Ferenc: Javasolom, mondja el az előljárásági, hogy Pucsera indítványát helyesnek és szükségesnek tartja, de a mai viszonyok között nem vehető keresztül a terv. Félkérjük azonban a Kamarát, hogy ha nem is az idén, de a jövőre nézve már most szervezzük meg a kiállítási helyiség létrehozását. Ha a Kamara nem vállalja tovább a kiállítás rendezését, akkor az Ipartestület próbáljon az öreg iparosok vagyonának felhasználásával és a polgármester segítségével kiállítási csarnokot építtetni, amely szükséges, hogy a jövőben az Ipartestület önálló, saját vásárt rendezhessen. Félkérjük a kamarát, hogy addig is, amíg a TIKÁV valóra válhat, keresse meg az összes ipartestületeket

és iparosokat, jelentsék be, ipari bemutatóra kaphatók volna-e. Honnan ki és milyen anyaggal jönne el? Ha megfelelő számban jelentkeznek, akkor a Bika dísztermében, a Kereskedő Társulat és az Ipartestület nagy termében esetleg megpróbáljuk megrendezni a kiállítást.

A javaslatot egyhangúlag ilyen értelemben fogadták el.

Nagyon fontos ügy kerül az Ipartestület vasárnapi közgyűlése elé. A javaslatot, melyről szó van, az előljárásági tegnap tárgyalta, Lechner Lajos jegyző, majd Galamb Ferenc elnök ismertette alapján.

A javaslatnak az a rövid lényege, hogy azokat a nyersanyagokat, melyekre az iparosoknak szükségük van, de zárolt cikkek, ezek szétosztását bízzák az Ipartestület elosztó bizottságára. A nagyon helyes javaslatnak az az indoka, hogy vannak nyersanyagok, melyeket tökéletesen kisiparosok nem tudják megfelelő mennyiségben beszerezni, előlük tehát a tükezős vállalatok felvállalják az anyagot, amihez aztán a kisiparos nem jut hozzá. A fontosabb anyagok szétosztását úgy kívánják biztosítani, hogy elsősorban a keresztyén kisiparosok szükségleteit elégítsék ki mindaddig, amíg ezt a mai helyzet szűk sorsára teszi. Az indítványt Csócsits Lajos érdekképviseleti elnök írta alá.

Galamb Ferenc elnök hangoztatta, hogy a legelőszérűbb az, ha az Ipartestület anyagelosztó bizottságán keresztül történik az igazságos nyersanyagelosztás. Az iparosok egymásközti tökéletes ellenőrzést is tudnak gyakorolni, hogy ki mennyi nyersanyagot igényel, hiszen ismerik egymás műhelyét és termelő képességét. A Kamara szerezné meg az anyagokat, de az elosztást az Ipartestület végezné.

Király Imre, Boldogh József után dr. Sorly kamarai fogalmazó adott szakszerű felvilágosítást a kamarai elosztási módszerről és megvilágította annak helyességét. Sajnos — mondotta — nem minden ipartestületben van olyan élénk élet és megfelelő felkészültség, mint Debrecenben, így az elosztást nem lehet mindre átruházni.

Fábián József építész azt kifogásolta, hogy az anyagkiutalás nagyon lassú. Debrecen nem várhat, amíg Budapesten minden igényt kielégítenek építőanyagban. Az volna az igazságos és ezt kéri, hogy minden város számára adják ki havonként a neki jutó kontingenst. A januárban igényelt cement még nem jött meg Debrecenbe.

Komlóssy Lajos azt kérte, hogy minden nyersanyagot a debreceni iparosok itt kapjanak meg Debrecenben. Fitori Ambrus hasonló értelemben szólalt fel. Takács József felszólalása után egyhangúlag kimondták, hogy a javaslatot a vasárnapi közgyűlés elé terjesztik elfogadás végett.

Krisch Károly lemondott az Iparoskör elnöki tisztéről, az egész tisztikarral együtt. Az előljárásági a lemondást elfogadta ugyan, de felkérte Krischet és a tisztikart, hogy tisztüket vigyék változatlanul tovább, amíg a közgyűlés a kört új formájában megalakítja. Nevezetesen az Iparoskör — mint ezt Galamb Ferenc elnök bejelentette — egyévi „próbaházasság” kötött — a testülettel. A kísérlet nagyszerűen bevált. — Krisch Károly vezetése alatt a kör látogatottsága rendkívül mértékben fennállt, nagyon szép eredményeket értek el, különösen a kultúréletünk rendezésével, amiért az előljárásági nevében legméltóbb köszönetüket és elismerésüket nyilvánítják a kör elnöke és tisztikara iránt.

Minden biznnyal a megalakítandó kultúraszakosztály ismét Krisch Károlyt választja elnöké.

Lechner Lajos jegyző bejelentette, hogy a fodrász-szakosztály sérelmezi, hogy a Világítási Vállalat a villanyáram árakat visszamenőleg felemelte. A szakosztály kéri az Ipartestületet, intézzen feliratot a miniszterhez és kérje tőle, akadályozza meg az áram árak emelését. A belügyminiszter állítólag nem járult hozzá az áramárak emeléséhez, visszamenőleges hatállyal. Ha így van, akkor a fodrász-szakosztály beadványa tárgytalan. Nehézményezi a szakosztály, hogy a Világítási Vállalat által kiállításba helyezett előadásokat még mindig nem tartották meg.

Galamb Ferenc: Attól függ, hogy a

miniszter jóváhagyja-e az áremelést.

Pataky özei alelnök: Budapesten sem hagyta jóvá! Debrecenre sem teszi meg.

Galamb: Mindenesetre kérjük fel a Világítási Vállalatot, hogy a beígért előadásokat tartsa meg.

Az előljárásági egyhangúlag így határozott.

A hadtestparancsnok úr köszönete a festőszakosztálynak

A debreceni Ipartestület szobafestő, mázó s fényezőmesterek szakosztálya, a mostani világháború hadirokkantjai, hadlőzvegelyei és hadiárvai, valamint a Vöröskereszt javára 150 pengő adományt ajánlott fel.

A hadtestparancsnok úr meleghangú

Öt vasárnapra felfüggesztik a vasárnapi munkaszünetet a mezőgazdasági munkálatok elvégzésére

A tavaszi munkálatok elvégzése érdekében a vasárnapi munkaszünetet március 22 és 29, továbbá április 12, 19 és 26 napjaira első vasárnapokon, tehát húsvét vasár-

DEBRECZEN 4. OLVAS. 1912. III. 20.

levélben köszönte meg az adományt.

„Ugy érzem — írta —, hogy ez a nemes eszelkedet azok közé az első lépések közé tartozik, amelyek igazolják, hogy Magyarországon nincs különbség az egyes társadalmi osztályok között”. A felajánlott összeget a helyi kórház parancsnokságához kéri küldeni, majd így folytatta:

„Gondoskodni fogok, hogy a támogatás azok kezébe kerüljön, akik a felajánlás szellemében arra legjobban rászorultak”.

A festőszakosztály nemes eszelkedete bizonyára követésre talál a többi szakosztállyal is.

Mű-ortt mutattak be a debreceni Orvosegyesületben

A Debreceni Orvosegyesület csü-börtökön délután tartotta ezévi V. tudományos ülését a belklinikai tantermében. Az ülésen dr. Went István professzor elnökölt. Érdekes börgombósdást mutatott be dr. Simkovic Gusztáv belklinikai tanársegéd, majd dr. Tolvaly Márton belgyógyász tanársegéd szívviszérirögösödés kapcsán észlelt szokatlan tünelekről számolt be. Ez utóbbi bemutatáshoz dr. Orsós J. Imre professzor szólott hozzá. Dr. Kettesy Aladár szemészprofesszor súlyos arcortulást mutatott be, ahol bőrarálltással tökéletes funkcionális és kozmetikai eredményt ért le. Ugyanennél

a betegnél dr. Skutta Árpád bőrklinikai adjunktus művészi formát prothezissel pótolta az orr hiányát. A anguskerü bemutatást a múlt és a gyógyulás folyamatairól, valamint dr. Skutta Árpád prothetikai kísérleteiről felvett színes képek tarkították. Ezután dr. Cserey Peckány Albin, a kecskeméti kórház igazgató-főorvosa adta elő a gyermekkori csontvelőgyulladás kapcsolataiban végzett kutatásait, majd a betegség műtéli gyógyítása terén szerzett tapasztalatait ismertette. Az előadásához dr. Bodnár Tibor tanársegéd és dr. Orsós J. Imre professzor szólott hozzá.

Gróf Zichy Ödönnének visszaítélte a törvénszék élesdi birtokát

A nagyváradi törvénszék tegnap tárgyalta azt az ingatlanvisszaszerzési ügyet, amelyet gróf Zichy Ödönné születt gróf Bethlen Gabriella a távollevő dr. Jacob János ügyvéd, volt román képviselő ellen. A hatalmas per anyaga az a 17,500 holdas, nagyrészt erdőbirtok, amelyből 11,200 holdat megvett dr. Jacob János gróf Zichy Ödönné születtől, gróf Bethlen Aladártól s részben kisajátított a román állam a perirat szerint dr. Jacob János az 1920-as években a Budapesten lakó gróf Bethlen Aladárnál jelentkezett és elmondotta, hogy kisajátítja a földjét, okosan teszi, ha eladja. A fenyegetés hatása alatt gróf Bethlen Aladár eladta a 11,200 hold földet 2,750,000 lejért. A többi megmaradt földet kisajátították s azért megállapított ugyan a hágal nemzetközi bíróság 1,089,342,27 aranykoronát, amelynek pengő értéke -263.637,26. Ezt az összeget sohasem kapta meg a Bethlen-család s az úgynevezett optáns

pör kapcsán sem tudták megkapni követeléseiket.

A perirat felsorolja, hogy dr. Jacob János üzletszerűen vásárolta össze bajbajutott magyar birtokosoktól a földet és adta el jó haszonnal. Így megvette a Zichy Rafael gróf erdőbirtokát is.

A törvénszék helyt adott gróf Zichy Ödönné születt gróf Bethlen Gabriella keresetének és elrendelte a régi telekkönyvi állapot visszaállítását.

Az indokolásban részletesen ismertette az elnök a bonyolult kártérítési per előzményeit és azt domborította ki, hogy dr. Jacob János 2,750,000 lejért szerezte meg a 11,200 hold földet az összes felépítményekkel együtt és csak az egyik erdőrészt Szalonta városától több mint 7 millió lejt kapott.

A hatalmas per megállapított perköltsege hatezer pengő, míg a kirendelt ügygondnok díja háromezer pengőre rug.

Népi tárgyú ünnepély a református gimnáziumban

A magyar népdal, népzene, népi játék és népi tánc ápolása, terjesztése a célja annak az ünnepélynek, amelyet a ref. gimnázium „Arany János Önképzőköré” rendez folyó hó 25-én és 26-án, délután 6 órai kezdettel, dr. Végh József tanár vezetésével az intézet tornacsarnokában. A magyar dráma egyik legszebb és legkifejezőbb formájával, a népi balladajátékkal lép a nyilvánosság elé. Ilyen a Csáki bróné balladája, Borsos Sándor betyártörténet. A zenekari kíséretet mindkettőhöz Szigethy Gyula főiskolai tanár írta. De megszólalt a nép mesélő kedve is, egy csattanós mesejátékban, míg Kodály világhírű Háry Jánosának toborzó jelenete a magyar nép katona szívét, harci kedvét szöszölgelteti meg.

Északafrikában

Az Olasz főhadiszállás közleménye: A kirenkai arcvonárról nincs fontosabb jelentenivaló. A Malta fölött működő légi erő három repülőgépet a földön elpusztított. Német vadászgépek légi harc során nyolc ellenséges repülőgépet lőttek le. (MTI.)

A Dahlke-trió koncertje

A Zenekedvelők Köre a Mozart jubileumi év alkalmából március 23-án nagyszabású emlékhangversenyt rendez amelyre a világhírű művészekből álló Dahlke-triót hívta meg.

A trió tagjai: prof. Julius Dahlke zongoraművész, prof. Walter Schulz gordonkaművész s prof. Alfred Richter klarinétművész, hatalmas gazdag műsorral jönnek. Az illusztris vendégeket a műsor előtt rövid pár szóval üdvözlés az est jelentőségét méltatja Pukánszky Béla dr. egyetemi tanár.

A kör vezetősége kéri t. bérlelt, hogy az évadban bérelt helyeket, amelyet számukra 1,50 és 1 pengős áron tart fenn a Kör, sziveskedjenek mielőbb kiváltani, mert az igen nagy érdeklődés miatt március 21-ike után nem áll módjában biztosítani a jegyeket a Harmathy könyvkereskedésben levő jegytirodának.

— Kiss Ferencet felmentették Patkós György, a volt Belvárosi Színház igazgatója által indított sajtóperben, mert sikerült bizonyítania a Színház-kamara elnökének a Patkósról állítottakat. Az ítéletet Patkós megfellebbezte.

Zár alá vették a zsidóbirtokokat és a felszerelési

További rendelkezésig tilos zsidók birtokában lévő mezőgazdasági és erdőgazdasági ingatlanok és tartozékainak átruházása — Három nap alatt be kell jelenteni az öt holdon felüli szőlőt és 500 holdon felüli ingatlant — Zár gondnokot rendelhetnek ki

Mint már jeleztük, a hivatalos lap tegnapi számában rendelt meg, amely a zsidók tulajdonában lévő mező- és erdőgazdasági ingatlanok forgalmát zár alá helyezi. A rendelet első paragrafusát kimondja, hogy zsidó a további rendelkezésig nem ruházhatja át mező-, vagy erdőgazdasági ingatlant (ingatlan használati illetősége), az ingatlan alkotórészét, tartozékait, mező- vagy erdőgazdasági ingatlanain levő, vagy ezekkel kapcsolatos mező- vagy erdőgazdasági ipari üzemét és üzemi berendezését, továbbá kis- és nagy-közleg területén fekvő lakóházzal, vagy gazdasági épülettel beépített, vagy beépítetlen bármely ingatlant. Az ilyen ingatlanok elidegenítése érvénytelen s ez a rendelkezés kiterjed az árverési eladásra is.

Az a zsidó, akinek tulajdonában öt kataszteri holdnál nagyobb szőlő vagy gyümölcsös, vagy 500 kat. holdnál nagyobb kiterjedésű egyéb mezőgazdasági ingatlan van, köteles erről az ingatlan fekvése szerint illetékes községi előjáróság-nak a mai naptól számított 3 nap alatt bejelentést tenni. A bejelentéssel együtt köteles leltárt bemutatni a tulajdonában lévő ingatlanokról, azok alkatrészeiről, azok tartozékairól, az üzemekről, berendezésekről, élő és holt felszerelésről és a készletekről. A községi előjáróság a bejelentés után, vagy ha a bejelentést elmulasztják, akkor enélkül is nyomban fogantatja az ingatlanok és az üzemek leltározását.

A leltárba felvett vagyontárgyakat úgy kell tekinteni, hogy azok hatósági zár alá vették, még akkor is, ha a zárlatot nem fog-

natosították. A tulajdonos (haszonélvező, bérlo és haszonbérlo) köteles az ingatlant és tartozékait rendes állapotban fenntartani, köteles továbbá a szokásos mező- és erdőgazdasági munkákat (talajelőkészítést, vetést, ültetést, növénygondozást, stb.) a rendes gazda gondosságával elvégezni.

A földmívelésügyi miniszternek joga van a gazdálkodás felügyeletére felügyelőt és zár gondnokot ki-rendelni.

A rendelet alkalmazásánál azt kell zsidónak tekinteni, aki az 1941. évi XV. t. c. 9. és 16. §-a értelmében zsidó.

A rendelet tehát annak megállapítására, hogy ki zsidó és ki nem, nem a második zsidótörvényt alkalmazza, hanem az úgynevezett fajvédelmi törvényt.

A rendelet hatálya tehát azokra is kiterjed, akik a második zsidótörvény rendelkezései értelmében kivételezett zsidók.

Kimondja továbbá, hogy a rendelkezés a zsidókra vonatkozó rendelkezéseit a kereskedelmi társaságra, egyesületre és egyéb jogi személyre is alkalmazni kell, ha a vezető, az igazgatóság, vagy a felügyelőbizottság tagjainak többsége, a társaság tagjainak, vagy a társasági tőke tulajdonosainak többsége zsidó, vagy a társasági alaptőkének több mint a fele zsidók tulajdonában van.

A rendelet súlyos büntetést szab ki arra, vagy azokra, akik az elidegenítési tilalmat megszegik, vagy a bejelentési, vagy leltárbemutatói kötelezettségüknek eleget nem tesznek. Ugyancsak szigorúan büntetik azokat is, akik hamis leltárt nyújtanak be.

Debrecenben állandó háztartási iskola felállítását vált szükségessé

Az eddigi tervek szerint a város által adandó telken, internátussal épülne fel és a mezőgazdasági középiskolával együttesen működne az új iskola.

Molnár Erzsébet gazdasági tanárnő vezetésével az idén is kezdetét vette Debrecenben a földmívelésügyi miniszterium által rendezett háztartási vándortanfolyam és szaktanácsadás, mely napjainkban rendkívül fontos feladatot teljesít, amikor hallgatóit a korszerű háztartás teendőire értékes tudással látja el. Ma már 23 ilyen vándortanfolyam működik az országban és a debreceni tanfolyam befejeztével már várják Molnár Erzsébet tanárnőt, a kiváló gazdasági pedagógust Kisújszállásra, Mezőtúrra, Hajdúszoboszlóra, Dévaványára és Abádszalókra, viszont a debreceni hallgatók körében már is akció indult, hogy a tanfolyamot három hónapra terjesszék ki.

A Szent Anna uca 7. szám alatt, három nagy helyiségben folyik 22 hallgató részvételével a tanfolyam. A hallgatók március másodikán kezdték a tanulást, mely külön elméleti s gyakorlati részre oszlik. Déllelőtt 9—11 óráig van az elméleti oktatás, mely háztartás ismeretekből, konyhakertészet, állattenyésztés, egészségügy, csecsemőápolás s nevelésismeretre oszlik. 11—1 óráig és délután 3—5 óráig gyakorlati tanítás folyik, konyha sütés-főzésből és kézimunkás szabás-varrásból áll. Három részre, hetes csoportokra osztott hallgatók tanul itt, akik közül két naponként váltott hetes csoport foglalkozik a konyhában. A hallgatók 15 pengős anyagmegterítést fizetnek, viszont a főzést végző hét hallgató mindig a tanfolyamon ebédel. A falakon táblára írva az ételek receptjei, a konyhában remek illat, pecsenye és térszuszog tereng és csinos lányok, fiatal asszonyok sütiöknék-forognak kipirult arcra. — Olyan népszerű a tanfolyam, hogy az egyik lelkes hallgató, Czapp Eva másodszer iratkozik be, pedig az a múlt évi kifütytetéssel végezte. A másik szobában varrógép berreg, szorgalmas kezek öltögetik a magyaros motívumú kézmunkákat. Jókedvűen folyik a munka.

A hallgatók tanulmányi kirándulásokat is tesznek a vágóhídra, Hangya-telepre, kefégyárba, klinikára, gyermekmenhelyre, Gazdasági Akadémiára.

Csütörtökön meglátogatta a tanfolyamot dr. Kölessey Sándorné, MANSZ elnöknő, Szilassy Ida, a főispán testvére és dr. Ménéz Lajosné, a Revizió Leánykör elnöke. A vendégeket Molnár Erzsébet tanárnő fogadta. Nagy elismeréssel nézték a konyhában és kézimunkaszobában folyó szorgalmas munkát, elragadtatással gratuláltak Molnár Erzsébetnek. Kóstolót tartottak a pompás, innyesiklandozó ételekből is, a csütörtöki főzés „anyaga” gombaleves, matrózhús céklasalátával, tepertős lepény és széna fánk volt, valamennyi remekül sikerült. Általában a hallgatók örömmel újságotlák, hogy többszáz eddig ismeretlen, remekül gazdaságos kitchin ételrecepttel „gazdagodnak” a tanfolyam alatt.

A háztartási tanfolyamok debreceni sikerével kapcsolatban felmerült a terve annak, hogy Debrecen állandó háztartási iskolát kapjon, mely egy év alatt készítené elő hallgatóit mindazokra az ismeretekre, melyeket a korszerű háztartás megkövetel. Ilyen iskola van Komáromban és Putnokon. Debrecenben rendkívül érdeklődés nyilvánul meg ilyen iskola felállításával kapcsolatban és amennyiben a város területet bocsát annak céljára, a földmívelésügyi miniszterium hajlandónak mutatkozik azt felépíteni. A háztartási iskola internátussal nyílva meg, hogy Tiszántúli és Erdély érdeklődőit bevonja hallgatószámába.

Dr. Kölessey Sándorné MANSZ elnöknő kijelentette munkatársunknak, hogy a MANSZ azon dolgozik, hogy megvalósuljon ez az állandójellegű háztartási iskola s miután a város részéről előreláthatólag nem lesz akadály a annak, hogy megfelelő telket bocsássonak rendelkezésre, azon államköltséggel még észre felépüljön az új intézet épülete és

internátusa.

Az új iskola legmegfelelőbbben a mezőgazdasági középiskolával működhetne együtt és azon háztartási ismeretekből, baromfi- és angoranyultenyésztésig mindent gyakorlatban is tanulhatnának a hallgatók.

A jelenlegi háztartási tanfolyam, melyen Molnár Erzsébet vezető tanárnő mellett Jeszenszky Éva, aki a szabásvarrás és kézimunkát tanítja és dr. Szűcs Sándor klinikai orvos, aki az egészségügyi ismereteket adja elő, oktatják a hallgatókat nagy eredménnyel, kiválóan és a tanfolyam záróvizsgája

DEBRECZEN

5. OLDAL.
1942. III. 20.

után kiállítását rendez. A tanfolyam résztvevőinek névsora:

Bányai Katalin, Burai Erzsébet, des Combes Gabriella, Fehértői Lenke, Jóri Istvánné, Kelemen Mária, Kövér Mária, Lakatos Ambrus Erzsébet, Lovas Kató, Mike Ferencné, Mikléi Sarolta, Nagy Kató, Némethy Ilona, Papp Erzsébet, Patkó Imréné, Pipó Rózsi, Schopper I., Szathmári Margit, Szieghardt Matild, Székely Ilona, Széles Jolán, Veress Katalin.

A debreceni gyümölcsstermelők részére 15 mázsa arzént vásároltak

Biztosítva van a permetező anyag

A Gyümölcsstermelők Egyesülete rendezésében csütörtökön tartották meg az ismeretterjesztő előadást, melyen Balogh Vilmos főintéző zsúfolt terem előtt mondotta el a legszükségesebb védekező eljárásokat, melyeket jól kezel gyümölcsösben elvégezni kell minden gazdának, ha féregmentes, szép gyümölcsöket akar termelni.

Elmondotta jellemzésül arra, hogy az emberek milyen tájékozatlanok a védekezőszerek tekintetében és hogy sokszor nem a szerekben van a hiba, hanem a nem megfelelő eredmény, hanem a szer kezelőjében, aki nem tudja, hogy melyik szert mire kell használni. A napokban is előfordult, hogy több gyümölcsstermelő járt a növényvédő irodában és rézgálicot kért, mert irtani akarja a rovarokat. Nem tudta, hogy rézgálic nem lehet rovarirtó, hanem a rézgálic csak gombaölő szer. Rovarok ellen arzén és nikotin a jó. Az arzén gyomorméreg, az arzénes permetezővel ellátott levelet megsejti a féreg és elpusztul a mérgezésből. A nikotin bőrméreg és úgy öli meg a rovarot, tetűt, ha éri az erős folyadék.

A permetezővel kapcsolatban felhívta a figyelmet arra az előadó, hogy csak finoman, ködszerűen szabad per-

metezni, hogy mindent érjen a permelle és jó, ha kétszer is végigjár a permetező és ahol elhagyta valahol a permetezőt, ott pótolja. Nem jó és csak pocskéllás, ha „locsolják” a fát. Nem locsolni kell a fákat, hanem permetezni. A keverék is akkor hat jól, állandó keverés is kell a gépben, mert csak úgy lesz hatása egyenletes.

Bejelentette, hogy az egyesület tagjainak a permetező anyagszükségletéről gondoskodtak. Arzénből vásároltak 15 mázsát, rézgálicból az első permetezésre biztosítva van a szükséges mennyiség, mézskénlél is van és olajos szerekben sincs hiány. Nikotin is lesz, mivel azt itt gyártják Debrecenben. Felkérte a tagokat, jelentésük be-majd, ha a felhívást küldik, az összes szükséges adataikat, hogy az anyagkiutalás zavartalanul történjen és a beszerzés is idejében jó eredménnyel történhessen a 2000 tag érdekünk megfelelően.

Balogh Vilmost melegen ünnepelték értékes előadásáért. Szentimrei Nagy Samu elnök kérte a tagoktól a tagdíjak befizetését, mert az igénylések-nél csak azt vehetik figyelembe, aki hátralelkesben nincs.

Visszautasították Márai Sándornak Debrecenre sértő megállapítását a Kollégiumi Diákszövetség összejövetelén

A Kollégiumi Diákszövetség rendes havi összejövetelén dr. Otrókosi Nagy Gábor kollégiumi tanár tartott igen értékes előadást a „Csütörtői Krónikával” kapcsolatban. Felsorolta, hogy milyen értékes kéziratos művek vannak a Kollégiumi birtokában, a régi diákvilág idejéből. Sok népdalnak, adomának az eredetijét találni meg kéziratos gyűjteményekben és ez bizonyítja, hogy ol-vastak és terjedtek a művek. Végeredményben ponyva volt ez, de magyar szellemű, nemzeti irányú, nem idegen szellemű és irányú, mint a mai ponyva, mely a behozatalt még azzal is fémjelzi hogy esetleg magyar nyelvű szerzői is idegen neven szerepelnek, mint külföldiek. Káros divat, mert idegen a magyar lelkeségtől. Ezzel a divattal szemben nem lehet azzal védekezni, hogy fil-léres áron remekirokat adunk a nép kezébe. A tömegek színvonalának megfelelően írt irodalmat kell adni, de magyar szellemben, irányban. Értékes előadásában megemlítette, hogy a kéziratos régi gyűjtemények bizonyítják, hogy milyen nagyfokú kultúra volt abban az időben Debrecenben és hogy terjesztője, alkotója a Kollégium volt. — Sajnálatos állapotja meg, hogy Márai Sándor egyik könyvében Kassát és Debrecen összehasonlítva azt mondja, hogy míg Kassán kultúra volt, Debre-

cenben csak a disznóöléshez értettek. Ez a megállapítás csak a tények nem ismerésének lehet eredménye.

Vitéz Besseney Lajos dr., a szövetség elnöke csatlakozott az előadóhoz Márai megállapításával kapcsolatban és szörnyű tévedésnek nevezte Márai állítását. Elsorolva, hogy a 17. és 18. században Debrecen miért járt messze Kassa előtt a kultúra terén. Csobán Endre városi főlevéltáros az első magyar népszámlálás adataival bizonyította, hogy Kassán abban az időben kétszer annyi volt az analfabéták száma, mint a parasztnak nevezett Debrecenben. Ez pedig igazán a kultúra fokmérőjének tekinthető. Szabó Márton dr. kollégiumi tanár az 1849-es évből származó régi kéziratokra hívta fel a figyelmet, melyek az anyakönyvtárban megtalálhatók.

— Lopásért kéthónapi fogházra ítélték el Rácz Pál Károly munkást, aki Debrecenben szállást bérelt Oláh Gábornénál és ellopta aranygyűrűjét, több ruhadarabját. A szállásért nem fizetett, azt mondotta, hogy az OTI nyaralási segélyt, táppénzt ad, abból fizet majd. Kölesstől is kért és fedezetül átadott egy rézgyűrűt, mint aranygyűrűt. Az ítélet jogerős.

Utalvány nélkül vásárlási könyvre:

Férficipő fél és száras mozaik bőrtalpu
Nőicipő fél és száras mozaik bőrtalpu
Női és férfi szandál mozaik bőrtalpu
Női szandalett bőrtalpu

Utalványra:

Női, férfi és gyermek cipőkülönlegesség
hatalmas választékban kapható

Kontsek Cipőüzletében

HIREK

"DEBRECZEN"

szervezettség, kiadóhivatala és nyomdája József királyi herceg u. 1. (Bikabérház.) Telefon nappal-éjjel: 17-52 és 27-89. (6 mellékállomás.) Előfizetési árak: havonta 3.— P. negyedévenként 8.70 P. Ára: hétköznap 12 fill., vasárnap 24 fillér.

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata márc. 14-én reggel 8-tól, 21-én reggel 8-ig: „Megváltó” Piac u. 18. telefon: 24-89. „Muraközy” Piac u. 72. telefon: 37-3. „Boesky” Cegléd u. 22. tel.: 29-14. „Csokonay” Mester u. 43. tel.: 10-15. „Árpád fejedelem” Csapókeret, Jánosi ucca 44. szám.

TAVASZ...

A villamos, mint egy kedélyes hajó, úgy siklik a napsugaras tavasz délelőtt tengerében. Bence az arcokon mosoly. Az élet szép — ez ül minden arcon. Az Arany Bikánál vagyunk. Szép fiatal hölgy száll fel. Leül. A nap ott villózik az arcán, nézni tiszta gyönyörűség.

A kalauz jön:
— Parancsol?
A hölgy:
— Egy szakaszt...
A kalauz:
— Egyszerűt, vagy öllekezt?
A hölgy arca elpirul, kicsit gondolkodik, majd halkán mondja:
— Öllekezt...

— József-napja alkalmából nagyszámú keresték fel tisztelői Zöld József h. polgármestert, Kiss József kir. tankerületi főgazdát, Fazekas Szűcs József rendőrtanácsost, a debreceni kapitányság helyettes vezetőjét, dr. Koller József tb. tanácsnokot, akiket névnapjuk alkalmából elhalmaztak jókívánságokat. Az Ipartestület elöljárósága névnapjuk alkalmából meleg szeretettel üdvözölte Szendrey Sándor és Pataky József alelnököket.

— Sándor és József napja a Homokkertben. Az általános Sándor és József napi köszöntésekkel a Homokkertben élő Sándorok és Józsefek is kivették részüket. Számosan üdvözölték Szemes Sándort, a Katolikus Otthon elnökét, Nagy Sándor ref. olvasóegyleti könyvtárost, Szabó Sándor városi alkalmazottat, Molna Sándor kereskedőt, Kovács Sándor kereskedőt, Lókodi Sándor ny. MÁV pályafelügyelőt, Kovács József ref. lelkész, Patay József presbitert, Szilágyi József olvasóegyleti alelnököt, Virágos József egyházi pénztárost, id. és ifjabb Ferge József hentesiparosokat, Komócsy József pék-iparost, Péter József cipésziparost, Danczinger József kereskedőt, Kiss József ny. MÁV segédtisztet, Papp József MÁV iradakezelőt, Pálffy József nyug. csendőrtiszthelyetteset.

— Dr. Koller József iparhatósági biztost tb. tanácsnokká történt kinevezése alkalmából az Ipartestület elöljárósága meleg szeretettel és szívvel-nyelven üdvözölte.

— Ütügyi értekezlet. Tegnap a városi ház polgármesteri hivatalában ütügyi értekezlet volt, amelyen a város és a vármegye határain belüli országútszakaszok állapotával kapcsolatos intézkedéseket beszélték meg a polgármester, a vármegye képviselője, a kereskedelem- és iparügyi minisztérium képviselői, valamint a város műszaki ügyosztálya.

— Tábla ítélet egy árdragítási ügyben. A múlt év őzén a debreceni kir. törvényszék uszorbírósa Helyes Sándorné miképpérisi lakost burgonya-drágításért hathónapi börtönrre ítélte. Felülbizérs folytán tegnap tárgyalta az ügyet a debreceni kir. tábla. Barankay tanácsa. A tábla Helyes Sándorné cselekményében nem állapította meg az üzletszerűséget, hanem csupán árdragító visszaélés vétségében mondotta ki bűnösnek és büntetését jogerősen kéthónapi fogházra szállította le.

315 bejelentési kihágást tárgyalt le rövid idő alatt a rendőrbíróság

200 pengőig terjedő pénzbüntetéssel és két esetben elzárással büntették a bejelentések elmulasztóit

A debreceni rendőrség, mint büntetőbíróság ebben az évben 315 bejelentés iratait kapta meg, melyek alapján kö- és bejelentési kötelezettség elmulasztása miatt indult eljárás. A debreceni rendőrség rendkívül szigorúan ellenőrzi a bejelentési kötelezettség betartását, állandó razzival figyelteti, hogy a háztulajdonosok rendben tartják-e a lakók névsorát és abba minden adatot pontosan bevezelnek-e?

A rendőrség, mint büntetőbíróság 110 esetben hozott súlyos marasztaló ítéletet a be- és kijelentési kihá-

gások elkövetőivel szemben. A legtöbb esetben 10 pengőtől 200 pengőig terjedő pénzbírságot rótt ki, két esetben pedig elzárással büntette a kihágást elkövetőket. Dr. Papp Menyhért rendőrtanácsos, mint büntetőbíró a napokban is több bejelentési kihágás ügyében tart tárgyalást. A debreceni rendőrség gondos munkájának, szigorú ellenőrzésének és a kirótt büntetések szigorú voltának eredménye, hogy Debrecenben az előző évekhez mérten jelentősen csökkent a bejelentési kihágások száma.

— A Mezőgazdasági Kiállítás Budapesten szombaton reggel nyolc órakor nyílik meg a nagyközönség számára, hogy azután kilenc napon át bemutassa a magyar mezőgazdaság és állattenyésztés fardatságos munkájának rendszert.

— Száz millió lírát örökölt egy cipész. Egy Lorenzo Petralia nevű nápolyi cipésmester váratlanul százmillió lírát örökölt és egyik napról a másikra Olaszország egyik leggazdagabb emberévé lett. Petralia Buenos Airesből sürgőnyt kapott, hogy ott meghalt az egyik fivéré és százmillió lírát érő vagyonát a cipészre hagyta.

— Egyfilleres tojásdrágításért egyhónapi fogház. Kráter Endre fonyódi baromfikereskedő a tojást darabonként egy fillérel drágábban árusította. Az uszorbíróság a vádlottat 5 pengő pénzbüntetésre ítélte el. A bejelentett semmisségi panasz folytán a Kúria megsemmisítette az uszorbíróság ítéletét s a vádlottat egyhónapi fogházra ítélte.

— Két délafrikai katonai repülőgép egy Fokváros közelében levő lövésrepülőpályára fölért — mint a Daily Mail Fokvárosból jelenti — összeütközött és lezuhant. A délafrikai légi erő három és az angol légi erő hét katonája, valamint két polgárember meghalt. Az összeütközés lövésesny közben, igen sok néző szemeláttára történt.

— „Megzenésítette” a használt eszmiákat, cipőket. A debreceni törvényszék elé került Schmidt József debreceni cipészegéd, aki javításra vállalt fel cipőket, eszmiákat Orbán Matildától, Orosz Sándortól, Huszti Mihálytól. A lábellenkel hazafelé tartva bement az egyik vendégébe, ahol cimborájával, Szabó Lajossal találkozott. Elhatározták, hogy „megzenésítik” a lábellenket. Eladták és az árát elmulaszták. A cipőkből vásárolt Bökönyi István, aki ellen orgazdaság miatt indult meg az eljárás. A bíróság Schmidt Józsefet elítélte nyolchónapi börtönrre, tekintettel arra, hogy már volt büntetve. Bökönyt 15 napi elzárásra ítélték el.

— Lelkes ünnepély keretében ünnepelte meg az árpádtéri egyházzsés a szabadság napját. Szébbnél-szebb műsorszámok, szavaltatok és szindarabok váltották egymást. A Himnusz elénekése után Baesky Sándor szavaltta Petőfi „Nemzeti dal”-át. Az ünnepély fénypontja dr. Hegyaljai Kiss Géza hazafias, tüztől áthatott ünnepi beszéde volt. A műsor többi számából kiemelkedett dr. Endrődyne Soós Ila szavaltata, ki mély átézéssel adta elő Abrányi Emil „Mi a haza?” c. költeményét. — Papp Margó drámai erővel adta elő dr. Hegyaljai Kiss Géza „Napoleon katonája” c. költeményét. Bartók József „Mohács” c. darabjában Szilágyi Julia, a magyar nagyszonyt alakította általános tetszés mellett. Tisza Iza Gayné Édy „Erdély hazatért” c. nagyon szép hazafias tárgyú szindarabjának volt ügyes főszereplője Kedvesen szerepelt még Szilágyi Rózika, Bagdi István, Nagy Béla, Seress József és még mások. A nagysikerű hazafias ünnepély rendezése az egyházzsés Neogylete és az „Arva Bethlen Kata” Leánykör közös munkájának érdeme. (Cs. M.)

— A ref. főgimnázium állattárának megtekintése. Az Iskolánkülvüli Népművelési Bizottság ma délután fél 4—5-ig a ref. főgimnázium állattárának megtekintésére tanulmányi látogatást rendez. Előadó és vezető dr. Nagy Jenő tanár. Belpétdíj nines.

— Rendelet a bornagykereskedők felszerelési tárgyainak bejelentéséről és zár alá vételéről. A 42 tagú országos bizottság március 21-én ülést tart. Tárgy: 1. A minisztérium rendelete a bornagykereskedők felszerelési tárgyainak bejelentése, zár alá vétele tárgyában. 2. A minisztérium rendelete egyes ipartársulatok ingatlanát elidegenítő vagy megterhelő jogügyletek érvényessége tárgyában.

— Hídat kell építenünk Pannónia és Debrecen — Nyiregyháza között — hangoztatta Bertalan Kálmán országgyűlési képviselő a nyiregyházi iparosok szabadságünnepén.

— Elloptak 50 kilogramm ólomesővet Gyenes Károly szerelőmester, Erzsébet-utca 10.9 szám alatti lakostól, aki az Erzsébet-utca 19. szám alatt dolgozott szerelési munkán és anyagraktárát az éjszaka lórakban feltörve vitték el az értékes ólomesővet.

— Ellopták az autó gumikerekeit. Gadányi Lajos zenetanár, Szent Anna-utcai lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki a garázsban levő autójának egyik kerekét leszerelte és ellopta. A kár 200 pengő.

— Hirdelmény. A földművelésügyi miniszter március 2-án kelt 132.075—1942 IV. f. számú Fendeletével elrendelte, hogy a fedeztetési díjakat készpénzfizetés helyett zabbal is lehet fizetni, mégpedig a zabol 26 pengős q-kénti árban számílván. Tehát a 10 pengős fedeztetési díj fejében 39 kg. zabol kell beszolgáltatni, amelynek 42 kg-os fajsúlyának jól beértnek, száraznak és rostáltnak kell lenni, tehát nem lehet dohos, penészes, vagy nedves. Amíg az érdekelt lötenyészto gazdokoközönség figyelmét ezen körülményre felhívom, közlöm azt is, hogy a készpénzfizetés helyett zabbal fizetni szándékozók a zabmennyiséget a fedeztetés alkalmával a fedeztetési állomás vezetőjének kötelesek átadni, aki azt a mének bevonulásiig biztos helyen tartozik megőrizni. Gazdasági tanácsnok.

— Halálra gázolta a vonat. Erdős Jánosné szolnoki asszony a szolnok-ujvázi vasútvonalon a sínek között elhullott szemet szedgetett. Nem vette észre a közelgő vonatot s ez halálra gázolta.

— Újabb merénylet Belgrádban. Sztveics Dragulin kővéháztulajdonos, a kommunistaellenes mozgalom egyik vezetőjét orvul lelőtték. A merénylet minden bizonnyal kommunista volt.

— Migrénes főfájások, idegesség, hipochondriás állapotok gyakran a legrovidebb idő alatt megszűnhetnek, ha gyomoremésztésünket és bélműködésünket reggel éhgyomorra egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel kellőképpen elrendezzük. — Kérdezze meg orvosát!

— Megsemmisítették második házasságát Major István budapesti közművesegédnek. Major 1935-ben megnősült, majd négy év után másodsor is megnősült. Első, elhagyott felesége neszt vette férje merész tettének és feljelentette a bírón, csapodár férjet. Most ért véget a második házasságát megsemmisítő per s most már Major ellen indult meg az eljárás, aki azonban ismeretlen helyre távozott. Valószínűleg ott harmadszor is megnősült.

MUNKÁSKÖLTO VERSE
A MAGYAROK

Kicsiny telkük, kicsiny házuk
Rossz szomszedság török átkuk.
Egy macskáért veszekednek
Csirkéért már pereskednek.

De ha veszély fenyegeti
Közösen mennek védeni.
Nines hely szívükben haragnak,
Szent ügyben összeolvadnak.

Oláh Sándor.

Családi értesítések:

GUTTMANN ERZSÉBET

Debrecen

FLEISCHER TIBOR

Budapest

jegyesek.

(Minden külön értesítés helyett.)

Segédavatás az Ipartestületben

Tegnap este az előjárósági ülésen 33 új segédet avattak fel. A szabadulókhoz Szendrey Sándor alelnök intézett szép buzdító beszédet. Két iparosifjú az iskolában és az iparukban elért kiváló eredményükért dicsőre elismerő oklevelet kapott. Tolvaj Sára nőidivatkalapkészítő és Lindenfeld Sándor József látszerész érdemelték meg a kitüntetést. A többi új segéd névsora a következők:

Nagy Gyula cukrász, Zong László Imre ács, Szabó Sándor timár, Papp Anna nőiszabó, Elek András kályhás, Kovács László vendéglős (szakács), Szilágyi József eszmadia, Tóth Béla női szabó, Csepregi István timár, Csige Lajos sütő, Balsa János műszerész, Várkonyi Imre asztalos, Hriczkó József műfogsorkészítő, Gál András lakatos, Greskó István férfinaszabó, Veres Miklós timár, Kovács Ilona női szabó, Szűcs László lakatos, Grósz György kárpitos, Sipos Sándor villany szerelő, Jakab János órács, Kiss Imre autószerelő, Kalmár Gábor kefékötő, Baranya György eszmadia, Eszenyi János fodrász, Kovács József vízvezeték szerelő, Simon Ilona fehérneműkészítő, Szabó Józsefné sz. Csehi Ilona női szabó, Wagner Ferenc asztalos, Nagy Mária fehérneműkészítő, Tóth Kálmán mészoló, Tallódi László vendéglős (pincér).

— A városi háza előtti térség jobb világitása. Dr. Budanahy-Bruckner Ernő kir. egészségügyi főtanácsos, törvényhatósági bizottsági tag indítványt intézett a világitási vállalat igazgatóságához a városi háza előtti térség jobb megvilágitása érdekében. Az indítvány alapján a polgármester elrendelte, hogy a városi háza alatti árkád közepő boltívére egy darab 100 wattos egővel ellátott lámpa szereltesék fel, mely a városi háza forgalom ideje alatt fog világitani.

— Rejtélyes gyilkosság áldozata lett egy segédjegyző. A Kárpátján levő Uglya községet napok óta rejtélyes gyilkosság tartja izgalomban. A község főterén levő hősi emlékmű alatti vérbenfagyva találtak meg a járőrelők Nyír Gyula 42 éves uglyai segédjegyzőt. Koponyáján kemény tárgy ütéstől származó hatalmas légy tálongott. A gyilkos hatalmas ütést mért rá, amely halálos volt és amikor Nyírre rátájták, már nem volt benne élet. Ahol a holttest feküdt, mindenütt vérvonok borították a havat és a nyomok még nyolc-tíz lépésre vezettek el, ahol valószínűleg a gyilkos mérte halálos ütést áldozatára. Valószínűnek tartják, hogy a segédjegyzőt valamelyik községbeli haragosa tette el orvul láb alól. A csendőrség széleskörű nyomozást indított meg a tettes kézrekerítésére.

Kéniállitás

Ferenc József-ut 59.

GYÁSZROVAT

Elhunyt úriasszony, gödényházi dr. Gődény Sándorné Magyar Erzsébet, debreceni gyógyszerész özvegye, 60. éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délelőtt fél 12 órakor lesz a Köztemető díszravatalozójából, a református egyház szertartása szerint. Elhunyt gyermekeit, unokáit, vejeit és kiterjedt rokonságát borította mély gyászba. Fehértől vállalta a rendezést.

Kovács József gazdálkodó 71. éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 5 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből, a ref. egyház szertartása szerint. Lakás: Kar uca 32. sz. Dankó temetkezés.

Rompa Jánosné Barr Mária 57. éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a Köztemető 3. ravatalozójából. Dankó temetkezés.

Bartha Péter 79. éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 3 órakor lesz a Köztemető 3. ravatalozójából. Dankó temetkezés.

Miskolci Józsefné Tallódi Zsófia 43. éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 4 órakor lesz a Köztemető 3. ravatalozójából. Dankó temetkezés.

Ludmán Kálmánka egyéves korában elhunyt. Temetése pénteken délután fél 6 órakor lesz a Köztemető 4. ravatalozójából. Dankó temetkezés.

Endrődi Albertné Uri Augustza, 66. éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 5 órakor lesz a Köztemető díszravatalozójából. Lakás: Ruyter uca 38. — Gebauer-cég rendezi.

Szűcs Istvánné Genosi Mária kőművesmester felesége, 63. éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután fél 5 órakor lesz a Köztemető 2. A) ravatalozójából, ref. szertartással. Lakás: Kassa út 23. Pusztai temetkezési intézet.

Temetés volt...

Egy templombjáró derék jó magyar embert temettek el. Elment a jószágos, áldott lelkű, jó öreg oda, ahonnan már nincsen soha visszatérés. Kedves, szelíd, árvánok segítő, nemes gondolkodású polgár volt. A szélsőséges eszméknek sohasem volt híve, szíven viselte hazája sorsát, amelyet imádásig szeretett. A magyar eszméknek, a magyar igazságnak elharcosa volt. A jó Isten áldja meg haló porában is Kerek Bálint bácsit s ott a madárdalos Nagyerdőben, az öreg tölgyfák árnyékában legyen szép, eszendő siri álma.

Dr. Boros Jenő.

— **Elítélték, mert kiszakított egy lapot a vásárlási könyvből.** A kolozsvári rendőrbírósg most tárgyalta Nadler Jenő kolozsvári lakos ügyét, akiről megállapították, hogy a vásárlási könyvből kitépte azt a lapot, amelyre a cipőutalványok kiadását feljegyezték. A rendőrbíró Nadlert ezért 20 nap elzárásra átváltoztatható 200 pengő pénzbüntetésre ítélte.

— **Almona herceg felvette az aostai hercegi címet.** Rómából jelentik: Almona spoletoi herceg az elhunyt Amadeo aostai herceg öccse, a családi törvények értelmében felvette az aostai hercegi címet. Az új aostai herceg 1900-ban született és ellentengernyi rangban van. A herceg 1939-ben feleségül vette Iréne görög királyi hercegnőt. Mint emlékeztetés, Almona herceget a múlt év májusában Horvátország királyává jelölték ki.

— **Újpesten a Lőrinc-utca 60. számú ház épületének egyik szárnya beomlott.** A házban több ember tartózkodott. Szerencsére azonban az ijedségen kívül semmi bajuk nem történt.

— **Virággyák helyett — vitaminkertek.** Az EPOL nagyszabású akciót indított. A mozgalmat oda irányul, hogy minden kertészként ki nem használta területét a városi kerteket, parkokat, a tanyák kopár udvarait a vitamintartalmú zöldfűszerek termelésének szolgálatába kell állítani.

Érdekes tudni

... hogy Kolumbusz nem volt babonás ember? 1492 augusztus 3-án, pénteken indult neki a vakmerő útnak és október 12-én, ugyancsak pénteken szállt Amerikában partra.

A Kereskedelmi és Iparkamara véleményező bizottságának ülése

A Kamara felterjesztést tett a sorbanállás megszüntetésére és erre javaslatot dolgozott ki — A nemzetvédelmi áldozatot hozó kisiparosok, alkalmazottak támogatása — Több fontos kereskedelmi és ipari ügy a napirenden

A kerületi kereskedelmi és iparkamara véleményező bizottsága tegnap tartotta meg második ülését. A Hiszekegy elmondása után dr. Radó Rezső miniszteri biztos, kamarai főtitkár üdvözölte a megjelenteket, majd megemlékezett vitéz ifj. Horváth István kormányzóhelyettesé történt megválasztásáról, majd a miniszterelnöki székben történt változásokról. Rámutatott azokra a nagy feladatokra, amelyek a megváltozott körülmények folytán a magyar gazdasági életre várnak. Rámutatott a legfontosabb közlekedéspolitikai feladatokra, az ország részét közelebb kell hozni egymáshoz. Erdély és Székelyföld összeköttetésének menetrendjének javításával. Szükséges a transzverzális gyors vasúti összeköttetés a magyar vidék nagyvárosai között. Rendkívül fontos a gondos hivatásnevelés. Ismertette a kamara működésének irányvonalát és bejelentette, hogy a német-magyar kereskedelmi kamarával is felvettük az érintkezést, ennek értelmében folyó hó 28-án délután hat órakor Löbner Wallther professzor fog előadást tartani a hivatásnevelésről. Rámutatott az iparosodás fontosságára és e téren a városok és közsültek feladataira. A kamara ügyforgalma 1941-ben 48 százalékkal nőtt, ez évben pedig már újabb 20 százalékkal. Szükségessé vált a kamara hivatallának jelentékeny bővítése. Majd a kamarai tisztviselők előléptetésének, illetve kinevezésének ismertetése kapcsán közölte, hogy a kamara három érdemes tisztviselője a közelmúltban töltötte be példaképpé teljesített 25 esztendő szolgálatát, amely mellett a kamara nem mehetett el hangtalanul.

Indítványozta a véleményező bizottságnak, hogy hódoló táviratban üdvözöljék a Kormányzóhelyettes Ófőméltóságát és ugyancsak táviratilag üdvözöljék dr. Bárdossy László volt miniszterelnököt, dr. Kállay Miklós miniszterelnököt és dr. Varga József kereskedelmi és közlekedéspolitikai minisztert. Az indítványt az ülés elfogadta.

Az első felszólaló id. Várjassy Imre volt, aki a miniszteri biztos főtitkári működésének 25 éves évfordulójáról emlékezett meg és kívánt erőt, egészséget a további eredményes munkálkodáshoz.

A tárgysorozat első pontja: Jelentés a kamara működéséről, amelyet Pleskó András kamarai titkár ismertett. Közölte, hogy a m. kár. közellátási miniszter engedélye alapján a törvényhatóságok eddig 714 keresztyén kereskedőt bíztak meg a népruházati akció áruinak szétosztásával. Ismertette még a bakancsjavító-akciót, melyet a kamara bonyolított le és amelynek során a debreceni cipésziparosok közreműködésével 1740 pár bakancsot javítottak ki és tettek használhatóvá a mezőgazdasági munkások számára. Jelentette, hogy a közlekedéspolitikai miniszterhez felterjesztést tett a kamara sorbanállás megszüntetésére vonatkozólag is s ennek megoldására javaslatot is tett. Ismertette azokat az érdeklődéseket, amelyeket a kamara felterjesztés útján tisztázott az archívatalomból.

Radnai Márton, a Debreceni Fűszer- és Kereskedők Egyesületének elnöke felszólalásában a kőolaj elismerésének szükségességére ismételtén rámutatott és kérte a kamarát, hogy amint a liszté történt, így a petroleumbal forgalmahozatalánál is engedjék meg bizonyos százaléknak a csorgás, stb. címen való elszámolása.

Lakner Béla nyíregyházi ipartestületi elnök a szőlőpar kivánságaira mutatott rá. Stibi József a lábbelianyagok kintalása körüli nehézségekre mutatott rá.

Dr. Serly Kálmán kamarai fogalmazó a harctéren megsebesült, vagy

megrokkant honvédek elhelyezése kérdésében ismertette a kamara álláspontját, eddig tett intézkedéseit és rámutatott arra, hogy a mai nemzetvédelemben a legnagyobb áldozatot az kisiparosok és kisipari alkalmazottak hozzák s ezért nemzeti kötelesség azok családjának, üzemeinek fenntartásáról gondoskodni. A kamara erre vonatkozólag most gyűjt adatokat és a pozitív segítséget jelentő intézkedések készítésében hatékonyan kíván eljárni.

Az előadáshoz vitéz Tornay István fűszernagykereskedő szolt hozzá és a kereskedelmi és ipari érdekelttség részéről a legmészebbmódon támogatást biztosította a kamarának.

Ezután a kereskedés képesítéshez kötéséről és a kereskedők személyzetéről szóló törvénytervezet ismertette Pleskó András kamarai titkár. Peesenyánszky Sándor hangsúlyozta, hogy amint a kézművesiparosoknak van ipartestületük, úgy a kereskedelemben is szintén kötelező testületek felállítását javasolná, amelyek közvetlenül a kamara alá tartoznának, mert feltétel a bizalommal a kamarai intézmény iránt van.

Dr. Harsányi Imre ügyvezető titkár ismertette azokat a rendelkezéseket, amelyek a munkabérbőltek és egyéb költségek áthárítását a gyáripárban és a kereskedelemben lehetővé teszik. A kézművesipari árszabályozás új rendjét dr. Radai László kamarai fogalmazó ismertette.

Dr. Harsányi Imre ügy. titkár ismertetésében előadott anyag- és áruellátási kérdések legnagyobb jelentőségű része az építkezési anyagellátás ügye volt. Ismertette ebben az ügyben a kamara eddig tett lépéseit és közölte, hogy megállapították az elvégzendő építkezési munkálatok sorrendjét és a legfontosabb rendelkezés az lesz, hogy az építkezési anyagok szétosztását, közülük elsősorban a téglát és esztergályos megosztását az ipartestületek fogják végezni. Az anyagbeszerzési anomáliák megszüntetésére a kamara határozott lépéseket fog tenni.

Vitéz Sebő György rámutatott elsősorban a szőlőparjának azon lépésére, hogy újból vezérképviseleteket, sőt ezek révén detail kiskereskedéseket állítsanak fel, ami teljesen illuzórikussá fogja tenni a kijelölt szénkereskedők működését. A tüzfűvelés terén rámutatott azokra a várható kedvezőtlen következményekre, amelyek a tüzfű áruinak változatlansága miatt fognak bekövetkezni, minthogy jelenleg is a múlt év július havában megállapított árak vannak érvényben.

Szabó János máramaroszigeti ipartestületi elnök főleg az építőiparosok nehéz helyzetét tárta fel s rámutatott arra, hogy egyes építőanyagellátó cégek becstelenség, derék magyar iparostól azzal tagadják meg a mérszállítását, hogy hadifűzern részére szállítsanak, ezzel szemben egy zsidó iparos ugyanakkor egy vagon meszet kapott. Egyéb-ként ezt írásokkal is igazolni tudja.

Ezután Körössy Lajos kamarai segédfogalmazó a kézművesipari tanonckérdés jelenlegi állását ismertette és rámutatott arra, hogy az 1939. évi IV. tc. nem szabott gátat annak, hogy a zsidók az ipari pályákon, mint tanonck és segédek elhelyezkedhessenek és így bizonyos helyeken, főleg a visszacsatolt területeken, rengeteg zsidó tanonc van. Ezzel szemben azonban igen sok helyen tanonchiányról beszélhetünk, amelynek okait a kamara komoly vizsgálat tárgyává tette, hogy megfelelő intézkedések megtétele végett javaslattal élhessen.

Lakner Béla, nyíregyházi ipartestületi elnök a tanonchiány megoldását elsősorban tanoncotthon felállításával látja megoldhatónak, a tanoncnevelés körüli nehézségekre mutatott rá hozzájárulásában.

A tárgysorozat következő pontja a

DEBRECZEN

7. OLDAL.
1942. III. 20.

fedeztetéskül kiskereskedői és kisipari hitelakció 1941. évi december hó 31-iki állásáról tartott beszámoló volt, melyet dr. Kovács Lajos kamarai fogalmazó ismertett.

Dr. Rantal János kamarai fogalmazó egyes iparjogosi tványok kiadásának korlátozása tárgyában megjelent rendeleteket ismertette.

Dr. Varga Lajos segédtitkár az üzleti könyvek és könyvelési szabályok helyegilletékének szabályozását ismertette és rámutatott arra, hogy a fizetendő legkisebb összegek magasan vannak megállapítva, ezért a kamara külön felterjesztésben a csökkentés iránt tett javaslatot.

A felterjesztésről való ismertetést helyesléssel vették tudomásul.

Színház, film, szórakozás

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Pénteken este: Nyári zápor. Hunyady bemutató.

Szombaton délután: Kék Duna. Fülléres helytátrak.

Szombaton este: Erdészlány.

Vasárnap délután és este: Erdészlány.

A SZÍNHÁZI IRODA JELENTI:

Pénteken este Hunyady bemutató, a Nyári zápor legnagyobb vigjáték-siker kitűnő szereposztásban. Szombaton délután Fülléres helytátrakkal Kék Duna, szombaton este, vasárnap délután és este: Erdészlány nagyoperett felújítása.

— + —

Vígyszínház. „Magdolna” annakidején mint regényt aratott nagy sikert, most mint mozidarab se marad a regény mögött. A jó mesét jól fűszerteltek. Érdelhetően nagy érdeklődést és sikert váltott ki. A kísérő műsor friss, érdekes, új.

Bukarest, márc 19. A románosító államtitkárság előterjesztésére Antonescu tábornagy azonnali hatállyal elbocsátotta állásából Sima Nadut, a románosító államtitkárság vezérfelügyelőjét, aki hamis és valótlan jelentésekkel, hivatalos okiratok meghamisításával és a fennálló rendelkezések megszegésével rosszhírlűtől vezettette, súlyos károkat okozott a románosító államtitkárságnak. A vádirat 66 vádpontot tartalmaz Sima ellen.

Anyakönyvi hírek

Születések Borók András gazd. cseléd Pallag pusztá, fiú Ferenc. Gönczi Antal csendőrm. Püspökláday, fiú Antal. Szilágyi Áron npsz. Konyár, fiú Sándor. Gilányi József fm. Cserepes u. 5. fiú László. Pogonyi Sándor tüzérhadnagy Huszár G. u. 38. fiú Sándor. Eszenyi Imre kisbirtokos Bellegelő 433. fiú József. Deák Imre npsz. Böszörményi u. 72. leány Margit. Barkó Sándor kisbirtokos Bellegelő 43. fiú János. Diószegi István kisbirtokos Bellegelő 257. fiú István. Fekete János iskola-szolgá Szegényház sor 32. leány Margit. Búzás István g. cseléd Gazd. Akad. fiú Károly. Belczki István máv. asztalos Szabolcska u. 3. fiú István. Boros Gábor gyári m. Barcaság u. 25. leány Katalin. Dobay Albert géplakatos s. Jókai u. 27. leány Iona. Tóth Imre kocsis József kir. hg. u. 70. leány Iona. Török Mihály npsz. Kismacs 52. fiú Lajos. Sarkadi Mihály kisbirtokos Kifűszállás, leány Ilkó. Kaskó Sándor npsz. Fancsika 77. leány Mária. Nemethy János gazd. felügy. Huszt, fiú Miklós. Grünbaum Jenő terménykereskedő Ferenc József út 73. fiú György. Varga Imre timár s. Bégány u. 24. leány Irén. Eles József gazd. cseléd H-szoboszló, leány Mária. Daru András fuvaros Kórház u. 17. fiú András. Szatmári István kovács s. Vörösmarty u. 21. leány Aranka. Deák Ferenc keresk. alk. Zádor u. 11. leány Mária. Dali Dezső máv. géplakatos Gilányi u. 17. leány Mária. Simon István géplakatos Csillag u. 105. leány Aranka. Tóth Gyula repülő őrm. Tóth Á. u. 32. fiú Tihamér. Oláh Emil zenész Gyár u. 4. fiú Imre. Bodnár Lajos npsz. H-szoboszló, fiú Lajos. B. Nagy Ferenc npsz. H-szoboszló, fiú Ferenc. Horváth Ferenc máv

Örökösök: Bajnok u. 2. fiú László, Molnár János npsz. Haláp 86. fiú János.

Eljegyzések: Rásó Antal máv esztergályos Kurucz u. 112.—Töviski Erzsébet Radány B. u. 8. Berecz Bálint ács m. Visk—Molnár Eszter N.-szepes 10.

Házasságok: Juhász József bádigos s. Budapest—Fehér Gizella Kishgyesi úti kislakás. Berta András npsz. Józsa—Fekete Mária Macs 71. Tokaji András gazd. Garaj u. 16.—Hevesi Erzsébet Borz u. 19. Tasnádi Elek cipész segéd—Molnár Mária Beresényi u. 36. Müller Mór m. tisztv. Sátoraljaújhely—Friedmann Magdolna Ferenc J. út 58. Kerékgyártó Mihály kőműves s. Busi u. 16.—Léka Mária, Torockó u. 20. Lukács Ferenc gazd. cseléd Szepes 1.—Kiss Mária Bellegelő 391. Homoki Imre tsz. szakaszvezető Hajdú laktanya—Elek Julianna Homok u. 112. Szabó István npsz.—Szoke Erzsébet Kishgyesi út 39. Kiss János máv. örökösök fekező Szent Anna u. 54.—Mester Ilona Erőmhályfalva. Braunstein Márton állatkereső. Győr—Evasz Éva Széchenyi u. 29. Jóna István gazd. Timár u. 33.—Pálffy Mária Nagyhegyes 44.—Molnár László doh. kertész—Halász Julianna Szepes 10. Gottesmann Sándor m. tiszt-

visező Székelyudvarhely—Fridmann Hedvig Miklós u. 25. Fránkel keresk. József kir. hg. u. 2.—Lefkóvics Éva Nyirbátor.

Halálozások: Özv. Frank Benjáminé izr. 98 éves, Ferenc József u. 46. Vadász Sándor ref. 57. éves, Eprekerti u. 21. Dr. Keller Ferencné rk. 43 éves, Pulszky u. 4. Lebovits Irén izr. 8 napos, Széchenyi u. 32. Császár László ref. 34 éves, H.-nánás. Özv. Márk Endréné ref. 76 éves, József kir. hg. u. 4. Biri Mária ref. 57 éves, Lorántffy u. 40. Kerek Bálint ref. 82 éves, Meszena u. 14. Bíró Sándor izr. 60 éves, Nagyvárad. Holb Mihály ref. 69 éves, Vedres d. 62. Özv. Katonka Sándorné ref. 80 éves, Tóth telep IV. Dönsz Gábor ág. h. ev. Hatvan. Gulácsi Julianna ref. 8 éves H.-szoboszló. Vaszilkovszky Rudolf rk. 29 éves, Oroszmozkora.

Szerkesztői üzenetek

„A furdőközönség” aláírással érkezett lev. lapot továbbítottuk az illetékes furdőközönséghez, hisszük, hogy rövid időn belül a furdőközönség intézkedik, hiszen neki is elsősorban és mindenképpen a közönség megelégedése az érdeke.

SPORT

Számár csapata a hazatérés óta elször játszik Debrecenben

A DVSC vasárnapi ellenfele a Szatmári SE csapata lesz. Az egyébként jó csapatból álló együttes kevés szerencsével játszott az NB II-ben és ez az oka főleg, hogy a csapatban rejlő képességek nem tükröződtek helyezésében. A Mátyás-csapatban, az SzSE a hazatérés óta először játszik Debrecenben és a DVSC vezetősége ünnepélyes keretek között fogadja a szatmári labdarúgókat.

A DVSC a héten három edzéssel készül a vasárnapi mérkőzésre. A vezetőség abban bíz, hogy Wampetich István rövidesen megérkezik Svédországból és átveszi a csapat edzésének irányítását, amire bizony nagy szükség van. A kétkapus edzésen ki-elégítő formát mutatott a csapat, az összehállást ma este ejti meg a vezetőség. Számítanak Szabó Játékára és a jobbárszós posztjának betöltése nyitott kérdés még. A közvetlen védelem és fedezetor változatlan marad.

A mérkőzés a Stadionban kerül lejátásra és 3 órakor kezdődik. Előzőleg a piarista gimnázium játszik a kereskedőtársulati kereskedelmi középiskola csapatával a Szent László-kupáért. Délután 10 órakor pedig a DVSC II bajnoki mérkőzést játszik a Stadionban a DMTE csapatával.

Jánosi vezeli a DVSC—Szatmári SE mérkőzést a megbetegedett Egressi játékosok helyett.

Fedák játékosok jelentése beérkezett a Játékosok Testületéhez a vasárnapi Nagybányai SE—DVSC mérkőzés ügyében. Fedák játékosok elismeri, hogy a pályát alkalmatlannak találta bajnoki mérkőzés lejátszására és csak azért vezette le, mert egyik

csapat sem tiltakozott nála a mérkőzés lejátszása ellen, ebben az esetben pedig a köztársasági tekintettel kötelessége volt levezetni a mérkőzést. A magunk részéről ezzel szemben megállapítjuk azt, hogyha a legszörnyűbb pályákon, melyen szó sem lehet komoly értelemben vett labdarúgásról, lejátszott mérkőzések eredményeit is igazolják, ez meghamisítja a bajnokság igazi képét és akkor hasztalan küzd, áldoz egy csapat, hiába áll mögötte egy 130.000 lakosú város sportklubja, ha viszont a másik egyesület, mely nem áldozott pályája rendezésére, irrealis körülmények között megszerezheti a mérkőzés két pontját. Lehet, hogy mulasztás történt a csapatok részéről, amikor nem kifogásolták a mérkőzés előtt a pálya talaját, de ha a pálya valóban annyira használhatatlan volt, mint maga Fedák játékosok is elismeri, akkor a játékosoknak szuverén joga minden kifogásolás nélkül is megállapítani ezt és nem engedni bajnoki mérkőzés lejátszását. Nem is joga, hanem egyenesen kötelessége. Reméljük, ezt az egyedüli sportszerű felfogást az övást tárgyvaló egyesítés is magáévá teszi és elrendeli a mérkőzés újrajátszását. Nem a zöld gyepen elért eredményt kívánjuk a zöld asztalnál megváltoztatni, hanem igenis azt, hogy tegyük lehetővé zöld gyepen eldönteni a két pont sorsát, nem pedig játékokra alkalmatlan, a sport fogalmát megsúfoló, komoly játékosok lehetőségét cleve kizáró pályával esetleg egy csapat egész évi munkáját tönkretenni.

Felkérem az Egyetértés FC játékosait, hogy pénteken este félnyolc órára a Magoss György-tér 9. szám alatti leventetőthonban, vidéki út megbeszélése végett, megjelenni szíveskedjenek. Intéző

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

2 filléres aprópénz-szükségletét lapunk pénztárában beszerezheti 9—2-ig, 5—6-ig, 1330 vv.

Ha csomagot akar küldeni és nincsen doboza, szerezze be nálam s nem lesz többé gondja! Cím a kiadóban. 465 vv.

ALKALMAZÁST nyír férfi

Jól dolgozó férfi segédet női szabósághoz és közimunkás leányokat felveszek. Molnár, Szent Anna 8. 369

Jómunkás peksegéd állandó munkára felvételt. Kinizi 44. Péntekre. 370

Fodrászsegédet

állandóra, tanuló, fiút és leányt fizetéssel felveszek. Nagy, Baltazár 14. 369

Fodrászsegédet keresek, Árpád-tér 45. 542

Kifutót, 16 éven alulit, jó családból felveszek. Csapó 17. Herskovics. 532

Házi és kerli munkáért lakást és fizetést adok házaspárnak. Monti ezredes 7. 514

ALKALMAZÁST keres férfi

Meghibható házaspár lakás ellenében Debrecenhez közel fekvő kisebb birtok felügyeletét vállalná. Ajánlatokat „Beszélgetés” jellegére a kiadóba kér. 356

ALKALMAZÁST nyír nő

Fodrásztanulóleányt felveszek. Király, Demkével szemben, Pacsirta sarok. 367

Ügyes kéziismerőt, késégitőt felvesz azonnalra Nagy Erzsébet női szabó, Hatvan 24. 541

Ügyes kifutóleány, nem iskolaköteles, azonnal felvételt. Mikó szabóság, Csapó 74. 512

Önállóan dolgozó fodrászleány Hajdúszoboszlóra a fürdő közepében azonnal felvételt. Érdeklődni lehet 1-3 között Széchenyi 15. I. em. 518

Tisztviselőt kezdőt, felvesz előbbi biztosító társaság. Cím a kiadóban. 517

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Tiszta, gyermekszereelő mindenest bejárómó — azonnal felvételt. Külsővársártér 18. Molnár fatécep. 366

Főzni tudó mindenest azonnal felveszek. Bihari, Bethlen 36. 543

Mindenest bejárómó felvételt, ki tiszta és rendező nő. Csapó 101. 539

Bejárómó bizonyítvánnyal délelőtti órákra Piac 77. II. 7. felvételt. 537

Bejárómó azonnal felveszek egész napra. — Jost cukrászda. 523

AJÁNLAT

Főnásra alkalmatlan angoraszőrűből kalapot készítő Kalapipar. Széchenyi 7. 901 6. 30

Orajavitást vállalok ócska órákat veszek. Schiffmann, Vendég u. 7. Kisállomásnál. 1942 11. 3

Egyenruhát bizalommal rendeljen Tegdesnél. Kálvin-tér 19. Püspöki palota. 1093 5. 4

Szappannak való szírt szappanra becserél Pál János szappanosmester Kölesei 8. 1841 4. 15

Legelőshiban fest, tisztít, Weisz, Arany János ucca 29. sz. 1941 vv

Csipekfüggönyöket, klópi anyagokat, 450—300 szélesben, csipekanyagokat, Rothermere utca 36. 616 4. 29

Varrógépet veszek, eladok, cserélek, köleszők, javítások jótállással. Hivásra jövök. Csapó 101. 286 4. 25

Ócska gramofonlemez kilójáért 1,20—1,40-t fizetek. Bíró, Hunyadi 22. 309 3. 24

Ciánoztatson, vizsgáljasson Kissel, Kigyó-u. 2. Telefonsz. 19-77. MEGA borozó 86 vv.

Itt a jó alkalom, mit el ne mulasson, erős, fűzött kartondobozt — csak nálam vásároljon! Cím a kiadóban. 468 vv.

KERESLET

Amerikai szőlőképporozó gépet keresek megvételre. Ajánlatot a kiadóhivatal pénztárába kérem leadni. 1641 vv.

Fogaranyat, ékszert, ezüstöt legmagasabb árral veszek. Fránki, Piac 56. 17779 4 15

Aranyat, ezüstöt, briliántot magas áron veszek Pollák, Endre ékszerész Hatvan 2. 1869 3 20

ELELMISZER, ITAL

A drága narancsárakkal szemben igen olcsó felvidéki többfajta almát kapható nagyban és kicsinyben. Gyümölcsraktár, Arany János 54. Telefon 26-78. 477

Válogatott fajlama nagyban és kicsinyben 1 pengőtől kapható. Hatvan 41. 1204 4 4

Frissen érkezett fajlama nagyban-kicsinyben egész nap kapható. Széchenyi 22. 1203 4 4

Csikot vehet Simónffy-utcai halcsarnokban — Pusztánál. Kibőja nyolcvan fillér 521

OKTATÁS

Simai gyors- és gépíróiskolában állandóan beiratkozhat. Piac 73. Államvizsga. 1555 4. 15

Naményi gyorsíró, gépíróiskolában kezdő tanfolyam. Vasúti kedvezmény. Batthyány 1. 878 4. 1

PÉNZ

Jó fedezetre rövidlejártatú 15—20 ezer pengő kölcsönt keresek. Ajánlatot „Haszonrészesedés” jellegre. 500

RÁDIO

2+1-es új rádió alkalmi áron eladó. Toldi-u. 15. 540

HANGSZER

Bécsben képzett zongorahangoló lekiismeretes munkát végez. — Ebenstein, Csokonai 17. 825 4. 1

Cimbalom kifogástalan állapotban eladó. Honvédtető 6. 1278 vv.

BÚTOR

Modern háló, ebédli konyhaberendezés — kombinált szoba eladó. Kossuth 51. 1356 7. 11

Minek fényes kirakat, amikor olosokban vásárolhat bútortulajdonosok. Piac 71. 269 3. 25

Hálószobák, ebédli, kombinált szobák, konyha berendezések Salamon bútortulajdonosok. Hunyadi 2. 1106 5. 4

AUTO

Egy alighasznált férfi kerékpár eladó. Péterfia 34. Keresztéppel. 372

TÜZELŐ ANYAGOK

Száraz tűzifa, kőszén, faszén kapható Kál-máczhelyi József telepen. Kül-u. 4. Telefon 11-48. Hitelesített tűzidőmérleg eladó. 538

Száraz tölgy és akác aprított tűzfát, elsőosztályú szénket már egy mázsától házhoz szállít Draskovits, Rákóczi 12. Telefon: 17-43. 531

ÜZLET MŰHELY RAKTÁRHELYISÉG

Kovácsműhely Pocsajban kiadó, jömeneteli, kertés lakással. Érdeklődni Honvédtető 6. 1278 vv.

Bádigos- és vízvezeték műhelynek szerényebb helyiséget keresek. — Róthné, Csapó 19. és Hatvan 34. 530

LAKÁSCSERE

KÉTSZOBÁS összkomfortos, modern, Nagytöplom közelében lévő lakószobát cserélném 3 vagy 4 szobás kerttel lakással. Cím a kiadóban. 364 vv.

LAKÁST KERES

Kétszobás lakást vagy egész házat bérbe keres kereszény gyermektelep házaspár, Kórház-u. 5. Telefon 31-75. 239

HASZNÁLT RUHA — CIPŐ

Leánykakabát, cipő, fekete térti nadrág eladó. Külsővársártér 16. Keresztéppel. 526

INGÓSÁG VETEL

Háztartási jégszekrényt, lehetőleg villanyhűtőt jó állapotban levőt keresek megvételre. Ajánlatokat árral „Jégszekrény” jellegre kérek a kiadóba. 425 vv.

INGÓSÁG ELADÁS

Ócska téglá és vályog eladó, darab vályog ingyen kapható. Jókai 25. 2000 darab jöminőségű telőcserep eladó. Dobó 14. 528

Egy teljesen jó borkimérő pull eladó. Beresényi 4. 522

Sötétkék mély gyermekkoscsi eladó. Hortobágy-u. 13. 511

GAZD. ESZKÖZÖK

Ékek, boronyák, lókapák, alkatrészek nagy választékban. — Szécsi, Hatvan 61. 1105 5. 4

ELADÓ HÁZ

Tíz lakással eladó jövedelmező bérház, Ruyter 44. Érdeklődni Kinizi 75. 591 3. 31

Csapó-u. 100. sz. nagy üzletház eladó. Értekezni tulajdonosnál. 1804

Kis családi ház eladó, kevés pénzzel megvehető. Villamosmegállóhoz közel. Cím a kiadóban. 491

Jóna-ház, Kossuth-utca 54. minden kényelemmel ellátott hatszobás parkettes lakással, istállókkal, kamarákkal, kocsiszinnel, nagy kerttel eladó. Megtekinthető vasárnap 11 és 1 óra között. 458

Külsővársártér 15. sz. 826.60 negyszögletű telek két lakással, nagy raktárakkal eladó. Cím a kiadóban. 6+

Elköltözés miatt sürgősen eladó azonnal beköltözhető jó családi ház. Virág 34. 531

Eladó Péterfia 39. számú ház, Értekezni Szabó ügyvédnél Piac 68. 520

Eladó ház Árpád-tér 46. 507

ELADÓ HÁZHELY

Széchenyi ucca 85. sz. nagyobb telek egytagban eladó. Cím megtekinthető a kiadóhivatalban. 4+

Homokkert elején négy házhelytelek egytagban vagy egyenként eladó. Telefon: 24-62. 259

Szerkesztő: **PALFI JÓZSEF**
 Kiadó: **IFJ. SZIGETHY GYULA** igazgató
 Kiadó és nyomja: **NISZANTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ** RESZVÉNYTÁRSASÁG
 Feltöltés nyomdavezető: **SZIGETHY KÁROLY**